

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 285

Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3911 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi7
- Madde Gerekçeleri9

• Adalet Komisyonu Raporu27

• Muhalefet Şerhleri.....36

• Teklif Metni.....69

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....69

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mustafa Arslan</i>	<i>Abdullah Güler</i>	<i>Şamil Ayrım</i>
Tokat	İstanbul	İstanbul
<i>Şahin Tin</i>	<i>Ahmet Tan</i>	<i>Ahmet Çakır</i>
Denizli	Kütahya	Malatya
<i>Hakan Kahtalı</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>
Malatya	Kocaeli	Hatay
<i>Hüseyin Yayman</i>	<i>Oya Eronat</i>	<i>Mustafa Açıkgöz</i>
Hatay	Diyarbakır	Nevşehir
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Selman Oğuzhan Eser</i>
Ankara	Kırıkkale	Karaman
<i>Zemzem Gülender Açıanal</i>	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i>	<i>İsmail Tamer</i>
Şanlıurfa	Samsun	Kayseri
<i>Ahmet Salih Dal</i>	<i>Cemal Bekle</i>	<i>Osman Ören</i>
Kilis	İzmir	Siirt
<i>Arzu Aydın</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Mustafa Demir</i>
Bolu	Kırklareli	İstanbul
<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>	<i>Ravza Kavakçı Kan</i>
Ankara	Bolu	İstanbul
<i>Süleyman Karaman</i>	<i>Burhan Çakır</i>	<i>Recep Uncuoğlu</i>
Erzincan	Erzincan	Sakarya
<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Ankara	Konya	Çanakkale
<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Çiğdem Koncagül</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>
Sivas	Tekirdağ	Kütahya
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Hasan Çilez</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Balıkesir	Amasya	İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 02/11/2021 tarihinde sunulan 2/3911 Esas Numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

04.11.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3911 esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

03.11.2021

Zehra Taşkesenlioğlu Ban

Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/11/2021

Husret Dinç

Hakkâri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/11/2021

Mustafa Ataş

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/11/2021

Ahmet Hamdi Çamlı

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

02.11.2021

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama katılıyorum.

Fatma Betül Sayan Kaya

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3911 esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

03.11.2021

Serap Yaşar

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

02.11.2021

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne imzama koyuyorum.

Ali Cumhur Taşkın

Mersin

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Selim Gültekin

Niğde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3911 esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

4 Kasım 2021

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3911)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Günümüzde bilişim teknolojileri alanında meydana gelen değişim ve gelişim, sosyal ve ekonomik hayatın her alanını doğrudan etkilemektedir. Bilişim teknolojilerinin getirdiği imkânlar, kamu hizmetinin daha hızlı bir şekilde ve daha az maliyetle sunulmasını sağlamaktadır. Yargı alanında da bu imkânlardan istifade etmek amacıyla Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) geliştirilmiş ve bu çerçevede hukuk ve ceza yargılama usulüyle ilgili kanunlarda UYAP'a ilişkin önemli hükümler kabul edilmiştir. Son olarak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda, 7251 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler de bu amacı gerçekleştirmeye yönelik düzenlemeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

İcra ve İflas Kanununa göre icra ve iflas dairelerince yapılan işlemler UYAP kullanılmak suretiyle elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede elektronik ortamda; takip işlemleri başlatılmakta, her türlü veri, bilgi, belge ve karar işlenmekte, kaydedilmekte ve saklanmakta, borçlunun mal, hak ve alacağı sorgulanmakta ve haczedilmekte, mahcuz malın satışı için açık artırmaya başlanmakta ve teklif verilmektedir.

Bilindiği gibi mahcuz malın satışı için açık artırma işlemleri, elektronik ortamda teklif verme suretiyle başlatılmakta ise de ihaleler fiziki ortamda, bir başka ifadeyle mezar salonlarında yapılan açık artırıma tamamlanmaktadır. İcra ve iflas işlemlerinin önemli bir kısmının elektronik ortamda

yapıldığı dikkate alındığında, açık artırma işlemlerinin de “tamamen elektronik ortamda yapılması” bu alana ilişkin kamu hizmetinin daha etkin bir şekilde verilmesine katkı sağlayacaktır. Teklifle İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca, açık artırmının fiziki ortamda tamamlanması usulünden vazgeçilerek, mezat salonlarında yapılan bölümü de dâhil olmak üzere bütünüyle elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

İcra satışlarının tamamen elektronik ortamda yapılması neticesinde; açık artırmalara internete erişim olan her yerden çok daha fazla kişi katılabilecek, isteyen herkes açık artırmada kolay bir şekilde teklif verebilecek, mezat salonlarına gelme ve oradaki teklifleri takip etme ihtiyacı ortadan kalkacak ve böylece mahcuz mal veya hak rayiç değerinde satılabilecektir. Bu şekilde alacaklı ve borçlu menfaati en üst seviyede korunmuş olacaktır.

Teklifle ayrıca cebri icra sisteminin etkinliğinin artırılması amacıyla önemli başka değişiklikler de yapılmaktadır. Bu kapsamda; sicile kayıtlı taşınır ve taşınmaz malların kıymet takdirine ilişkin esaslar yeniden belirlenmekte, haczedilen taşınır malların satış isteme süreleri taşınmazlarda olduğu gibi bir yıl olarak kabul edilmekte ve hacizli malların kıymet takdiri ile satış giderlerinin tarifeyle belirlenmesi hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca hacizli malların en az masraf ve en yüksek bedelle satışını sağlamak amacıyla, satış talebiyle birlikte tarifeyle belirlenecek giderin ödenmesinin zorunlu olacağı ve giderin yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı açıkça hüküm altına alınmaktadır. Böylece satış yapılmaksızın malın uzun süre hacizli kalmasına ve alacaklı ile borçlu arasında gözetilmesi gereken menfaat dengesinin zedelenmesine neden olan bir uygulamaya da son verilmiş olacaktır. Mahcuz malın uzun süre muhafaza altında kalması, malın kıymetinin düşmesine, yediemin ücretinin artmasına ve böylece alacaklı ve borçlunun zarara uğramasına neden olmaktadır. Öte yandan hacizli malın uzun süre atıl bir vaziyette kalması, malın yıpranmasına ve ülke ekonomisinin zarar görmesine de sebebiyet vermektedir.

Özellikle motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması zorunlu hale getirilerek araçların en kısa süre içinde ve değerinde satılması sağlanacaktır. Sonuçta araçların yedieminlerde kalma süresi kısılacak, değer kaybetmesi önlenecek ve yediemin masraflarının artması engellenmiş olacaktır.

Yine Teklifte cebri icra sisteminde ilk defa kabul edilen usule göre borçluya, haczedilen malını rızaen satma imkânı verilmektedir.

Ayrıca ihale uygulamasında yaşanan ve özellikle takibin tarafları ile ihale alıcısını mağdur eden birtakım sorunlara çözüm bulmak amacıyla ihalenin feshini talep etmeye ilişkin usul ve esaslarda değişiklik yapılmaktadır.

Teklifle yapılan önemli bir değişiklik ise çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkindir.

Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızaen yerine getirilmediği takdirde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 25, 25/a ve 25/b maddelerine göre icra dairesi tarafından zorla yerine getirilmektedir. Özellikle kişisel ilişki kurulmasına dair kararların icra dairelerince zorla yerine getirilmesi, bir yandan çocuğun üstün yararına riayet edilmediği yönünde şikâyetlere neden olurken diğer yandan bu süreçte hak sahibini mali külfet altında

bıraktığı eleştirilerine sebep olmaktadır. Mali külfet, ekonomik imkânı kısıtlı olan anne veya babalar bakımından çocuğunu görememesi nedeniyle annelik veya babalık duygusunun tatminini engellemekte; çocuk bakımından ise ruhsal ve bedensel gelişim sürecinde anne veya babasının sevgi ve şefkatini yeterince hissedememesine yol açabilmektedir.

Mevcut sistemde çocukla kişisel ilişki kurulması süreci eşler ve hatta aileleri arasında başkaca yeni ihtilafların doğmasına da sebebiyet verebilmektedir. Teklifte, söz konusu ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sürecinde yaşanan bu ve benzeri şikâyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifıyla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının icrası, icra sistemi dışına çıkarılarak yeniden düzenlenmektedir. Değişikle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin işlemlerin, Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince ve taraflara mali bir külfet yüklenmeksizin yerine getirilmesi kabul edilmektedir. Bu kapsamda, ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar, mahkemeler ile adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin görev ve yetkileri, tarafların hak ve yükümlülükleri, teslimine ilişkin emre muhalefet nedeniyle disiplin hapsine ve diğer hususlara yönelik hükümler sevk edilmektedir.

Uygulamada teslim yükümlüsünün çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararının gereğini rızaen yerine getirmemek suretiyle velayet hakkını kötüye kullandığı da müşahade edilmektedir. Bu çerçevede Teklifte, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 ve 324 üncü maddelerinde de değişiklik yapılmaktadır. Buna göre, velayet hakkına sahip anne veya babanın, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmemesi halinde çocuğun menfaatine aykırı olmamak şartıyla velayet sahibi değiştirilebilecek ve bu husus kişisel ilişkiye dair mahkeme kararında taraflara ihtar edilecektir.

Sonuç olarak düzenlemeyle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması süreci çocuğun üstün yararı gözetilerek, taraflara herhangi bir mali külfet yüklenmeksizin ve yeni ihtilaflara yol açmayacak şekilde yürütülebilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Kanunun mevcut hükümlerine göre her asliye hukuk mahkemesinin bulunduğu yerde ihtiyaç durumuna göre bir veya birden fazla icra dairesi kurulabilmektedir. Buna göre, aynı mahalde birden fazla icra dairesi kurulmak suretiyle icra hizmetleri yerine getirilmektedir. Ancak son yıllarda, ihtisaslaşmanın sağlanması ve takip işlemlerinin daha hızlı ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla aynı mahalde birden fazla icra dairesi kurulması uygulaması yerine, o mahaldeki icra dairelerinin birleştirilerek tek icra dairesi modeline geçilmiştir. Birleştirilmiş icra dairesinde, iş bölümü esasına göre takip, haciz, satış ve paraların paylaşılması gibi bürolar oluşturularak icra hizmetleri tek bir icra dairesinde verilmektedir. Bu dairelerde tüm personel işbölümü ayrımına göre birlikte görev yapmaktadır. Teklifte, birleştirilmiş icra daireleri ile iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra

dairelerinde, dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarını arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilecektir.

Diğer taraftan maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, icra kâtipliğiyle ilgili sınavların Adalet Bakanlığınca veya Bakanlığın yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları marifetiyle yapılabileceği vurgulanmaktadır.

Madde 2- Maddeyle, 2004 sayılı Kanuna 3/a maddesi eklenmektedir. Buna göre, iş yoğunluğunun veya daire sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilecektir. Başkanlığın kurulduğu yerlerde icra dairelerinin gözetimi, denetimi ve idari işleri başkanlık tarafından yürütülecektir.

Madde 3- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına ibare eklenmektedir. Teklifte, 2004 sayılı Kanuna 3/a maddesi eklenerek iş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu yerlerde icra daireleri başkanlığı kurulmasına imkân tanınmakta ve bu başkanlığa icra dairelerinin gözetim ve denetimleri ile idari işlerine bakma görevi verilmektedir. Hükümle, bu düzenlemeye uyum sağlanmaktadır.

Madde 4- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine ibare eklenmektedir. Hükümle, Teklifte Kanuna eklenen 3/a maddesine uyum sağlanmaktadır.

Madde 5- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde değişiklikler yapılmaktadır.

Maddenin mevcut hükmüne göre icranın geri bırakılması kararı alınması sürecinde, gösterilen teminatın uygun görülmesi halinde icra müdürü, bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay'dan icranın geri bırakılması kararı getirmek üzere borçluya uygun bir süre vermektedir. Bu süre içinde icranın geri bırakılması kararının dosyaya sunulmaması halinde borçlu tarafından gösterilen teminat, talebi halinde alacaklıya ödenmektedir. Bu şekilde işleyen icranın geri bırakılması kararının alınma süreci, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtay nezdinde ilave iş yükü oluşturmakta, borçlunun veya vekilinin özel takibini gerektirmesi nedeniyle zaman ve emek kaybına neden olmakta, yine işlemlerin süreye tabi olması nedeniyle aksamalara ve mağduriyetlere neden olabilmektedir. Belirtilen sakıncaların ve uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi ve hak kayıplarının önlenmesi amacıyla maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, icranın geri bırakılması kararını verme yetkisi, kanun yolu aşamasına göre bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay'dan alınarak takibin yapıldığı yer icra mahkemesine verilmektedir. Belirtilmelidir ki, icranın geri bırakılması kararının, istinaf ve temyiz aşamaları bakımından ayrı ayrı alınması usulü muhafaza edilmektedir.

Üçüncü ve beşinci fıkralarda, birinci fıkrada yapılan değişikliğe bağlı olarak uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

Öte yandan, altıncı fıkrada yapılan düzenlemeyle, bölge adliye mahkemesince istinaf başvurusunun “kesin olarak” esastan reddine karar verilmesi halinde, alacaklının istemi üzerine, başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan paranın alacaklıya ödeneceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca fıkraya eklenen cümleyle, istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin karara karşı temyiz yolunun açık olması halinde icranın geri bırakılması kararının etkisinin, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar devam edeceği düzenlenmektedir. Böylece, icranın geri bırakılması kararının etkisinin temyiz yoluna başvuru süresinin sonuna kadar devam edip etmediği konusunda uygulamada yaşanan tereddütler giderilmektedir.

Madde 6- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 87 nci maddesi değiştirilmektedir.

Mevcut birinci fıkrada yer alan haczi yapan memurun, haczettiği malın kıymet takdirini bizzat yapması veya bilirkişi marifetiyle yaptırması hususu muhafaza edilmektedir. Ancak sicile kayıtlı mallar bakımından ikinci fıkradaki esaslar uygulanacaktır.

Haczedilen sicile kayıtlı mallarla ilgili hazırlanacak kıymet takdiri raporlarının teknik gerekliliklere uygun olarak hazırlanması ve özellikle motorlu kara araçlarının yakalanarak muhafaza altına alınmasıyla birlikte kıymet takdirinin en kısa zamanda yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Cebri icranın özellikleri dikkate alındığında bu kabiliyet ve yeterlilikte bilirkişilere kıymet takdirinin yapılması, alacaklı ve borçlu menfaatinin korunması için gerekli görülmektedir. İkinci fıkrayla, bu hususlar dikkate alınarak sicile kayıtlı malların kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesine kayıtlı olmak şartıyla, bu işleme özgü olmak üzere Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere yaptırılması gerektiği düzenlenmektedir. Kıymet takdirinin yapıldığı mahalde bu şekilde izin verilen bilirkişilerin bulunmaması halinde kıymet takdiri, bilirkişilik bölge kurulu tarafından oluşturulan listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılacaktır.

Madde 7- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, açık artırmanın tüm aşamalarının elektronik ortamda yapılması usulü kabul edildiği için hacizli malın getirileceği bir satış mahalli olmayacaktır. Bu sebeple, hacizli malın satış mahalline getirilmesini gerektiren bir hükmün uygulama alanı kalmayacaktır. Buna göre haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınacak veya ihale alıcısına teslimi hazır hale getirilecek; aksi takdirde satış yapılmayacaktır. Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ise 106 ncı maddede getirilen özel düzenleme uygulanacaktır.

Madde 8- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına cümleler eklenmektedir. Uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm bulmak amacıyla borçlu ile üçüncü kişinin malı birlikte ellerinde bulundurması halinde haczedilen malın muhafazasıyla ilgili hüküm sevk edilmektedir. Buna göre istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin haczedilen malın yedieminliğini kabul etmesi halinde mal muhafaza altına alınmayacaktır. Ancak 97 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi durumunda mal muhafaza altına alınabilecektir. Böylece alacaklı, borçlu ve üçüncü şahıs arasındaki menfaat telif edilerek bu nitelikte bir mahcuzun derhal muhafaza altına alınmasından kaynaklanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir.

Birinci fıkrada iki değişiklik yapılmaktadır. Birinci değişiklikle, borçlunun hacizli malın satışını isteyebilmesi açıkça düzenlenmektedir. İkinci değişiklikle, hacizli malların satış isteme süreleri yönünden taşınır ve taşınmaz mal ayırımı kaldırılarak taşınır için cari olan altı aylık satış isteme süresi taşınmazlarda olduğu gibi bir yıl olarak kabul edilmektedir. Böylece hacizli malların satışını isteme süreleri yeknesak hale getirilmektedir. Haczedilen bir hakkın da bu fıkra kapsamında değerlendirileceğinde kuşku bulunmamaktadır. Maddenin mevcut ikinci fıkrası da birinci fıkraya cümle olarak eklenmekte ve borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağının da fıkra kapsamında olacağı belirtilmektedir.

İkinci fıkrayla, bir yıllık süre içinde satışı istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresinin, birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren satış isteyen alacaklı bakımından bir yıl daha uzayacağı hükme bağlanmaktadır. Buna göre, bir yıllık

satış isteme süresi içinde bir kez satış istemiş olan alacaklı, satış isteme süresini durdurmuş olacak, satışın gerçekleşmeme anına kadar bir yıllık satış isteme süresi işlemeyecek, satış talebinden itibaren durmuş olan bu süre satışın gerçekleşmeme anından itibaren yeniden işlemeye başlayacaktır. Bu şekilde birinci fıkrada belirtilen bir yıllık satış isteme süresinin dolmasından itibaren satış isteyen alacaklı bakımından satış isteme süresi bir yıl daha uzamış olacak, diğer bir anlatımla, mahcuz üzerindeki haciz bu şekilde bir yıl daha devam etmiş olacaktır.

Üçüncü fıkrayla, haczedilen malların satışının hızlı bir şekilde yapılabilmesi için satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir.

Dördüncü fıkrayla, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından kıymet takdiri, muhafaza ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir. Böylece motorlu kara araçlarının satışı hızlı bir şekilde yapılabilecektir.

Beşinci fıkrayla, kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ise ilaveten muhafaza giderinin tamamının satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmaması sayılacağı hükme bağlanmaktadır. Böylece süresi içinde yapılan satış talebiyle birlikte, tarifeyle belirlenen gerekli giderler tam ve peşin olarak yatırılmazsa satış talebi yapılmamış kabul edilecek, satış isteme süresi işleyecek ve buna bağlı olarak sürenin dolması halinde haciz kalkacaktır.

Altıncı fıkrayla, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürünün satış isteyen onbeş günlük süre vereceği ve bu sürede eksik miktarın tamamlanmaması halinde satış talebinin vaki olmaması sayılacağı hükme bağlanmaktadır.

Son fıkrayla bu madde kapsamındaki giderlerin, diğer bir ifadeyle kıymet takdiri, muhafaza ve satış giderlerinin Adalet Bakanlığı tarafından her yıl yürürlüğe konulacak olan tarifeyle belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 10- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, 106 ncı maddede bir yıllık satış isteme süresi içinde satış talebiyle birlikte kıymet takdiri, muhafaza ve satış giderinin yatırılması usulü ile yatırılmamasının sonuçları düzenlenmektedir. 106 ncı maddede yapılan bu değişikliğe uyum sağlamak amacıyla, maddenin birinci fıkrasında yer alan haczin kalkması nedenlerinden biri olan, gerekli giderin süresi içinde yatırılmaması hali fıkradan çıkarılmaktadır.

Madde 11- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine fıkra eklenmektedir. Düzenlemeyle, borçlunun borcunu taksitle ödemeyi taahhüt etmesi veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce veya sonra borcun taksitlendirilmesi için sözleşme yapması halinde yapılan bu sözleşmeye ilişkin icra dairesince düzenlenecek tutanak ve kâğıtların damga vergisinden istisna edildiği açıkça hükme bağlanmaktadır.

Madde 12- Teklifte, 2004 sayılı Kanuna 111/a maddesi eklenmektedir.

111/a maddesiyle, talebi halinde borçluya, haczedilen malın rızaen satışı amacıyla yetki verilmektedir. Maddede satış yetkisinin kapsamı, süresi ve usulü düzenlenmektedir. Birinci fıkrada borçlunun, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için

kendisine yetki verilmesini talep edebileceği hükmüne bağlanmaktadır. Borçluya satış yetkisi verilmesi usulünde borçlunun da kıymet takdiri yaptırabilmesi söz konusu olacaktır. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya onbeş günlük bir süre verecektir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından icra mahkemesinin bu madde uyarınca yapılan satışa ilişkin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemeyecektir.

İkinci fıkraya göre, rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde sekseni ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamayacaktır.

Üçüncü fıkrada, borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli, birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde icra müdürünün, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra maddede belirtilen şartların gerçekleştiğini tespit etmesi halinde satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhal icra mahkemesine göndereceği hüküm altına alınmaktadır. Bu kapsamda, mahkeme, en geç on gün içinde dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verecektir. Mahkemenin kabul kararıyla birlikte malın mülkiyeti alıcıya geçecek ve mal üzerindeki tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilecektir. Ret kararı verilmesi halinde ise yatırılan bedel alıcıya iade edilecektir.

Dördüncü fıkrayla, bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 2004 sayılı Kanunun diğer hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmektedir.

Madde 13- Teklifle, 2004 sayılı Kanuna 111/b maddesi eklenmektedir.

111/b maddesiyle, elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümler düzenlenmektedir. Bilindiği üzere 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Davalar ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanunla 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yapılan değişikliklerle cebri satışlarda elektronik ortamda teklif verme usulü kabul edilmiştir. Söz konusu değişiklikle, fiziki ortamda ihale usulü tamamen kaldırılmamış, sadece mevcut sisteme elektronik ortamda teklif verme imkanı entegre edilmiştir. 6352 sayılı Kanun değişikliği sonrasında elektronik ortamda başlayan açık artırma, fiziki ortamda verilen tekliflerle son bulmaktadır. Ancak mezar salonlarında gerçekleştirilen açık artırmaların, bir başka ifadeyle fiziki ortamda teklif vermenin uygulamada bir takım sorunlara sebep olduğu da müşahade edilmiştir. İhalelere yüksek düzeyde katılımın olmaması, dolayısıyla artırmaya konu malın gerçek değerinde satılamaması ve bunların sonucu olarak alacaklının alacağına kavuşmaması, borçlunun da borcundan kurtulamaması gibi sorunlar bu kapsamda zikredilebilir. 6352 sayılı Kanun düzenlemesi sonrasında yaklaşık on yıldır Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile oluşturulan elektronik satış portalında ihalelere teklif verilmektedir. Elde edilen tecrübeye istinaden mevcut karma usul terk edilmekte ve satışların tamamen elektronik ortamda yapılması amacıyla Kanuna 111/b maddesi eklenmektedir. Madde, mahcuz malın en az giderle ve en yüksek bedelle satılması için çok sayıda kişinin teklif verebilmesi, teklif verenlerin hukukunun korunması, elektronik satış işlemlerinin gerçekleştirileceği sistemin sağlıklı bir şekilde işleyişinin ve güvenliğinin sağlanması, hak kayıplarının önlenmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla detaylı düzenlemeler içermektedir. Bu kapsamda, haczolunan mallar için açık artırmaların bütünüyle UYAP sistemine entegre elektronik satış portalında yapılması kabul edilmekte ve açık artırmaların fiziki ortamda tamamlanması uygulamasından vazgeçilmektedir.

Madde 14- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi yeniden düzenlenmektedir. Teklifte, cebri satışların fiziki mahaller yerine sadece elektronik ortamda yapılması düzenlendiğinden haczedilen malın satışına ilişkin hazırlık işlemleri buna uygun olarak yeniden belirlenmektedir.

Birinci fıkrada, satışın açık artırma ile yapılacağına ilişkin Kanunun mevcut hükmü aynen muhafaza edilmektedir.

İkinci fıkrayla, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığının artırmaya başlangıç tarihinden en az onbeş gün önce ilân edileceği, elektronik satış portalında yapılacak ilanın, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulacağı ve ikinci artırmanın başlangıç tarihinin, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren bir ayı geçmeyecek şekilde belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkra, mevcut maddenin ikinci fıkrası olup, ilanın şekli ile gazetede yapılıp yapılmayacağına ilişkin usulü içeren mevcut hüküm Teklifte de aynen korunmaktadır.

Dördüncü fıkra, mevcut maddenin üçüncü fıkrası olup değiştirilerek muhafaza edilmekte ve gazete ile yapılacak ilanlarda yer alması gereken hususlar belirlenmektedir. Değişiklikle, gazetede yapılacak ilanda birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalına dair bilgiler de yer alacaktır.

Beşinci fıkrayla, ilan edilen metinler arasında farklılık bulunması halinde elektronik satış portalında ilan edilen metnin esas alınacağı, ancak gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hataların düzeltilerek sadece elektronik satış portalında ilan edileceği, bu düzeltme nedeniyle ihale tarihinin değiştirilmeyeceği ve bu düzeltme ilanın ilgililere ayrıca tebliğ edilmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Mevcut düzenlemeden biçimsel anlamda farklı olarak elektronik satış portalında yapılacak ilanda yer alması gereken hususlar altıncı fıkrada kapsamlı ve detaylı bir şekilde bentler halinde düzenlenmektedir.

Yedinci fıkrayla, ihalenin kesinleşmesi üzerine taşınırın ihale alıcısına tesliminin veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısına tescilinin damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesini düzenletecektir.

Madde 15- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi değiştirilmektedir. Teklifte, cebri icra satışlarının elektronik ortamda yapılması düzenlendiğinden haczedilen malların ihale usulü bu değişikliklere uyumlu hale getirilmektedir. Teklifte değiştirilen 114 üncü madde gereğince ilan metninde belirtilen hususlardan icra müdürünce ve taraflarca yerine getirilmesi gereken işlemler bu maddede düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, mahcuzun birinci veya ikinci ihaleyle satılacağı, artırmanın mahcuzun muhammen kıymetinin yüzde elli üzerinden başlayacağı, şartların yerine gelmesi halinde en yüksek teklifi verene mahcuzun ihale edileceği ve malın ihale edilebilmesi için gerekli olan asgari tutara ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması halinde, malın en yüksek teklif verene ihale edilmiş olacağı ve malın mülkiyetinin ihale alıcısına geçeceği hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, ihale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde, alınan teminatın iade edilmeyeceği, öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödeneceği düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkra uyarınca, icra müdürü artırmanın bitmesinden sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucunu gösteren bir sonuç tutanağı düzenleyerek tutanaktaki bilgileri aynı gün satış portalında ilan edecektir. İhalenin sonucuna ilişkin bu tutanakta, artırmanın ne zaman tamamlandığı, en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin ödenmesi gerektiği veya kanundaki şartların yerine gelmemesi nedeniyle ihalenin yapılmadığı hususları belirtilecektir.

Beşinci fıkrayla, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınamayacağı ve teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi halinde satışın durdurulacağı düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, icra müdürünün, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hallerde, ihalenin yapılmadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit edeceği hükme bağlanmaktadır. Fıkra ayrıca asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hallerde, ikinci artırmanın, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlayacağı da belirtilmektedir.

Yedinci fıkrayla, artırmada alıcının çıkmaması veya belirtilen şartların gerçekleşmemesi nedeniyle satışın yapılmadığı hallerde kalan satış isteme süresinin ne şekilde işleyeceği ve nasıl kullanılacağı düzenlenmektedir. Buna göre, alacaklı ilk kez satış talep ettiğinde satış isteme süresi duracak, satışın gerçekleşmediği andan itibaren bu süre kaldığı yerden işlemeye devam edecektir. Alacaklı da bakiye süre içinde yeniden satış günü verilmesini talep edebilecektir.

Sekizinci fıkrayla, elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle artırmanın son on dakikasında teklif verilemediğinin tespit edilmesi halinde artırmanın tamamlanması için yapılacak işlemler düzenlenmektedir. Buna göre, icra müdürü bu durumu artırma süresinin bittiği günden sonraki ilk iş gününde tespit edecek, artırma süresini bir gün uzatacak, artırmanın başlangıç tarihini belirleyecek ve tüm bu hususları tutanağa bağlayarak elektronik satış portalında duyuracaktır. Artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına ilişkin tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren üç günü geçemeyecektir. Artırmanın teknik sebeplerle uzatılması nedeniyle artırma aynı şartlarda devam edecek, bu kapsamda teklif verme süresinin bitimine kadar teminatı yatırılmak suretiyle yeni teklifler verilebilecektir. Ancak uzatmadan önceki artırma süresinde verilen en yüksek teklif geçerli olacaktır.

Madde 16- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir.

Birinci fıkrayla, ihalenin feshi talep edilmiş olsa bile artırma sonuç tutanağının elektronik satış portalında ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelinin nakit olarak ödenmesi gerektiği düzenlenmektedir. İkinci fıkrada, satışa konu mal veya hakkın ihale kesinleşmeden teslim olunmayacağı ve varsa resmi sicilinde tescil işleminin gerçekleştirilmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 17- Teklif, 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklif, açık artırmanın tümüyle elektronik ortama alınması ve 114 üncü maddede şartname ilanının ayrıntılarıyla düzenlenmesi nedeniyle işbu maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ihtiyaç kalmadığı düşüncesiyle yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu kapsamda maddenin başlığı da içerikle uyumlu hale getirilmektedir.

Madde 18- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Teklifte, Kanunun 114 üncü maddesinde taşınır malların satışı ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmektedir. Bu nedenle, Kanunun 126 ncı maddesinde taşınmazların satışına ilişkin hükümlerin tekrar edilmesine gerek görülmeyerek 114 üncü maddeye atıf yapılmaktadır, ikinci fıkrayla, maddenin mevcut üçüncü fıkrasında bulunan taşınmaza ilişkin özel hükümler muhafaza edilmekte ve belirtilen hususların elektronik satış portalında ilan edileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 19- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinde, terim birliğini sağlamak amacıyla uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 20- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Buna göre, kıymet takdirine ilişkin şikâyet hakkında mahkemenin yetkisizlik kararı vermesi halinde dosyanın, talep aranmaksızın yetkili mahkemeye gönderilmesi düzenlenmektedir. Böylece kıymet takdirine ilişkin şikâyetin yetkili mahkemece bir an önce ele alınması sağlanacaktır.

Madde 21- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Buna göre düzenlemeyle, taşınır bakımından ihalenin yapılmasına ilişkin Kanunun 115 inci maddesi hükmü, taşınmazlar hakkında da uygulanacaktır.

Madde 22- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Teklifte, taşınır bakımından ihale bedelinin yedi gün içinde nakden ödenmesi kabul edildiğinden sürelerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla taşınmazlar bakımından da aynı kural kabul edilmektedir.

Madde 23- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Birinci fıkraya eklenen cümlelerle, ihale alıcısının talebi üzerine icra dairesinin, satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emredeceği, ihtara rağmen belirlenen bedelin icra dairesine yatırılmaması halinde, 356 ncı madde hükmünün kıyasen uygulanacağı ve depo edilen bedelin, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödeneceği hükme bağlanmaktadır. Böylece uygulamada sıklıkla karşılaşılan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmakta ve ihale kesinleşinceye kadar taşınmazın ne şekilde muhafaza ve idare edileceği hususunda icra dairesine yol gösterilmektedir.

İkinci fıkrada yapılan değişiklikle, ihalenin feshi davasını açabilecek kişiler arasında sayılan tapu sicilindeki ilgililer, resmi sicillerdeki ilgililer olarak genişletilmekte ve sınırlı aynı hak sahiplerinin de bu davayı açabileceği vurgulanmaktadır.

Maddeye eklenen yeni üçüncü fıkrayla, ihalenin feshi talebine ilişkin şartlar yeniden belirlenmektedir. Uygulamada ihalenin kesinleşmesine engel olmak amacıyla haksız ve kötüniyetli olarak ihalenin feshinin talep edildiği müşahade edilmektedir. Hak arama hürriyetine engel olmaksızın bu tür haksız ve kötüniyetli taleplerin önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre satış isteyen alacaklı, borçlu veya resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahiplerinin dışında kalan kişilerce ihalenin feshi talebinin yapılması halinde, ihale bedeli üzerinden nispi harç alınacak ve talebin reddi halinde bu harç iade edilmeyecektir.

Maddeye eklenen yeni dördüncü fıkrayla, haksız ve kötüniyetli olarak yapılan ihalenin feshi talebi nedeniyle, ilgililerin oluşması muhtemel zararlarının karşılanabilmesi amacıyla teminat yatırma zorunluluğu getirilmektedir. Hükümlerle, satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminatın alınması zorunlu hale getirilmektedir. İhalenin feshi talebinin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde ilgililer tarafından ihalenin feshi talebi nedeniyle tazminat davası açılmaması halinde hükmedilen para cezasının 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemece tahsil dairesine bildirilecektir. Tahsil dairesi alman teminattan, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep halinde teminat ilgisine iade edilecektir.

Maddeye eklenen yeni beşinci fıkrayla, ihalenin feshi talebinin yargılama usulü yeniden düzenlenmektedir. İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesinin talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma yapmasına ve taraflar gelmeseler bile icap eden karar vermesine ilişkin mevcut hüküm muhafaza edilmektedir. İhalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hallerde duruşma yapılmadan da karar verilebilecektir. Hükmedilecek para cezasının nispi olarak belirlenmesine ilişkin mevcut hüküm muhafaza edilmekte ancak hâkime takdir imkânı vermeyen sabit yüzde on oranındaki para cezası, hâkime takdir hakkı verecek şekilde değiştirilmektedir. Para cezasının ihale bedelinin yüzde onunu geçmeyecek şekilde ve nispi bir oran olarak hâkim tarafından belirlenebilmesine ilişkin hükümlerle, hak arama özgürlüğü bakımından makul bir denge gözetilmektedir. Diğer taraftan, para cezasına mahkûm edilecek haller hükümde açık bir şekilde belirtilmektedir. Bu kapsamda ihalenin feshi talebinin; satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle veya satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle ya da işin esasına girilmek suretiyle reddine karar verilmesi halinde ihalenin feshini talep eden, feshi istenilen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm edilecektir. Sonuç olarak hükümlerle, uygulamada sıkça karşılaşılan, sırf ihale sürecini uzatmak ve haksız menfaat sağlamak amacıyla hukuki yararı bulunmayan kişilerce ihalenin feshi talep edilmesinin önüne geçilmesi ve ihale sürecinin hızlı bir biçimde tamamlanması amaçlanmaktadır.

Maddenin mevcut dördüncü fıkrasında yapılan ibare değişikliğiyle, ihalenin feshine ilişkin verilen görevsizlik veya yetkisizlik kararları üzerine dosyanın görevli veya yetkili mahkemeye resen gönderilmesi düzenlenmektedir. Buna göre, mahkeme evrak üzerinde on gün içinde görevsizlik veya yetkisizlik kararı verecek ve aynı süre içinde masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderecektir. Böylece dosyanın görevsiz veya yetkisiz mahkemede gereksiz yere beklemesinin önüne geçilecek ve ihalenin kesinleşme sürecinin uzaması engellenecektir.

Maddenin mevcut altıncı fıkrasında yapılan değişiklikle, ihale bedelinin alacaklılara ödenmesine ilişkin hüküm yeniden düzenlenmektedir. Buna göre, ihale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazırlanmış hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmeyecektir. Bu kapsamda ihale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazırlanmış hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenecektir.

Maddenin mevcut yedinci fıkrasında yapılan ibare değişikliğiyle, ihalenin feshi talebinde bulunulabilecek azami sürenin başlangıç tarihi, ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarih olarak belirlenmektedir.

Madde 24- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına cümle eklenmektedir. Düzenlemeyle, taşınmazın ihale alıcısı adına tescil edilmesinden sonra tahliye işlemi yapılmadan taşınmaza malik olanlara da ikinci fıkra kapsamında tahliye talep edebilme hakkı verilmektedir.

Madde 25- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Sıra cetvelinin düzenlenmesiyle hak sahibinin alacağı belirlenmektedir. Hak sahibi sıra cetveli kesinleşmeden de alacağını teminat mukabilinde alabilmektedir. Uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi amacıyla, sıra cetvelinin tanzimi üzerine tebligatı alan hak sahibinin teminat mukabilinde alacağını tahsil edebileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Böylece teminat mukabilinde alacağı tahsil edebilmek için sıra cetveline karşı şikâyet ve itiraz aşamasına geçilmesine gerek olmadığı net bir şekilde ortaya konulmaktadır. Ayrıca fıkrada yapılan diğer değişiklikle banka teminat mektubunun süresiz olduğu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 26- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası değiştirilmektedir. Teklifte, elektronik satış usulüne ilişkin hükümler kabul edildiğinden bu hükümlere uyum sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre iflastaki artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri hakkında Kanunun 126 ncı maddesi uygulanacaktır.

Madde 27- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, paraya çevirmeye ilişkin hükümlerde öngörülen değişiklikler kapsamında Kanuna 111/b maddesi eklenmekte ve Kanunun 133 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu değişikliklere uyum sağlanması amacıyla, Kanunun iflasta artırma suretiyle satışın şartlarını düzenleyen 244 üncü maddesinde yer alan atıf hükümlerinde değişiklik yapılmaktadır.

Madde 28- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a, 25/b, 133 ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin olarak 2004 sayılı Kanunda yer alan 25, 25/a, 25/b ve 341 inci madde hükümleri Teklifte, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yeniden düzenlendiğinden yürürlükten kaldırılmaktadır.

Diğer taraftan maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 133 üncü maddesi de yürürlükten kaldırılmaktadır. Teklifte, Kanunun 115 inci maddesine eklenen hükümlerle, açık artırmada en yüksek teklif verilir de süresi içinde ihale bedelinin yatırılmaması halinde alınan teminatın, takip borcu ve satış masrafları için dosyaya gelir kaydedileceği hususu düzenlenmektedir. Getirilen bu hükme uyum sağlamak amacıyla madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 29- 2004 sayılı Kanuna geçici 18 inci madde eklenmektedir.

Teklifle, 2004 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak ihalenin tamamen elektronik ortama alınması sağlanmaktadır. Bu değişikliğin aşamalı olarak uygulanması amacıyla geçici maddenin birinci ve ikinci fıkraları ihdas edilmektedir. Buna göre, 2004 sayılı Kanunun 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır.

Haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin olarak bu Kanunla getirilen hükümlerin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanacak ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Belirtilen hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulacaktır. Bu hükümlerin, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanması kabul edilmektedir. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

Üçüncü fıkrayla, 106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hallerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunlu tutulmakta, bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmadığı takdirde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı kabul edilmektedir.

Dördüncü fıkrayla, ihalenin feshine ilişkin olarak, 2004 sayılı Kanununun 134 üncü maddesinde yapılan değişikliklerin görülmekte olan taleplerde uygulanmayacağı açıkça hükme bağlanmaktadır. Ancak ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin Kanununun 134 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanacaktır. Para cezasının oranında yapılan değişikliğin ihalenin feshini talep eden bakımından lehe uygulanmasını sağlamak ancak dosyanın da sürüncemede kalmasını engellemek amacıyla yapılan bu değişikliğin başlı başına bir bozma nedeni olmayacağı açıkça hükme bağlanmakta, bununla birlikte Yargıtayın değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebileceği belirtilmektedir.

Madde 30- Maddeyle, 492 sayılı Harçlar Kanununa bent eklenmektedir. Teklifte, 2004 sayılı Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında, ihalenin feshi talepleri bazı kişiler bakımından ihale bedeli üzerinden nispi harca tabi tutulduğundan, maddeyle bu düzenlemeye uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 31- Maddeyle, 657 sayılı Kanununun 152 nci maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, icra başmüdürlere ilave adalet hizmetleri tazminatı ödenmesi öngörülmektedir.

Madde 32- Maddeyle, 3717 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, keşif ve icra işlemine bağlı olmaksızın hâkim ya da Cumhuriyet savcısının görevlendirmesiyle araştırma, inceleme ve rapor işlemleri için daire dışına çıkan sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagogların da yol tazminatı alması açıkça hükme bağlanmaktadır. Ayrıca değişiklikle, bu unvanlarda çalışan görevlilere ödenecek yol tazminatının hesaplanmasında esas alınan (200) gösterge rakamı (275)'e çıkarılmaktadır.

Madde 33- Maddeyle, 4721 sayılı Kanununun 182 nci maddesine fıkra eklenmektedir. Fıkrayla, çocuğun üstün yararı gözetilerek, kişisel ilişki kurulmasına dair karara aykırı davranılmasının önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gerekleri yerine getirilmezse, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla, velayet kendisinde olmayan anne veya babanın talebi üzerine velayet değiştirilebilecektir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda ihtar edilecektir. Böylece yükümlünün, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerine uyması temin edilerek bu konuda uygulamada yaşanan sorunların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde 34- Maddeyle, 4721 sayılı Kanunun 324 üncü maddesine fıkra eklenmektedir. Fıkrayla, kişisel ilişki kurulmasına dair karara aykırı davranılmasının önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilecektir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilecektir. Böylece velayet hakkı sahibinin, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerine uyması temin edilerek bu konuda uygulamada yaşanan sorunların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde 35- Maddeyle, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa “Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması” başlıklı Dördüncü Kısım ile 41/A maddesi eklenmektedir.

Meri hukukumuzda çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararları, icra müdürlükleri tarafından İcra ve İflas Kanununun 25, 25/a ve 25/b maddeleri uyarınca yerine getirilmektedir. Ancak bu maddelerde düzenlenen usul, çocuğun üstün yararına hizmet etmekte yetersiz kalmakta ve taraflar arasında yeni ihtilaflara neden olmaktadır. Çocukların menfaatlerinin özel olarak korunması gerekliliğinden hareketle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair mahkemeler tarafından verilen ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine dair müessese geliştirilerek 5395 sayılı Kanunda Dördüncü Kısım olarak yeniden düzenlenmektedir. 5395 sayılı Kanunun amaçları arasında korumaya ihtiyacı olan çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması yer almaktadır. Nitekim Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde korunma ihtiyacı olan çocuk bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru olan çocuk olarak tanımlanmıştır. Hakkında teslim veya kişisel ilişki kurulması kararı verilen çocuğun üstün yararının korunması amacıyla anne veya babasıyla ilişkisini devam ettirmesi çocuğun sosyal ve duygusal gelişiminin sağlanması bakımından hayati önemi haizdir. Bu itibarla, çocuğun korunması gereken hallerden biri olması nedeniyle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması usulü 5395 sayılı Kanunda müstakil bir Kısım olarak düzenlenmektedir.

41/A maddesiyle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesinde görevli ve yetkili birim düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararlarının, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirileceği düzenlenmektedir. Bölge adliye mahkemelerinin ilgili dairelerinin, aile mahkemelerinin bu kapsamdaki kararlarına karşı istinaf kanun yolu incelemeleri sırasında verdiği kararlar da bu fıkra hükmüne tabi olacaktır.

İkinci fıkrayla, müdürlüklerde görevlendirileceklere dair düzenlemeye yer verilmektedir. Buna göre müdürlüklerde müdür, müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacı görevlendirilecektir.

Üçüncü fıkrayla, müdürlük bulunmayan yerlerde çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair görevlerin Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirileceği düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğünün yetkili olacağı hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, çocuğun üstün yararının gözetilmesi amacıyla ilam ve tedbir kararlarının müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmenler marifetiyle yerine getirileceği düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde müdürlükler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kişilerin belirlenmesi ve görevlendirilmesi usulü düzenlenmektedir. Düzenleme uyarınca ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde görevlendirilmek üzere, müdürlüğün talebiyle, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanların, bu uzmanların yeterli sayıda olmaması halinde öğretmenlerin de yer aldığı bir görevli listesinin oluşturulması gerekmektedir. Bu sayede, bilhassa çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin yoğunlaştığı zamanlarda, bu işlemlerin yeterli sayıda uzman kişiyle yürütülerek hizmetin aksatılmamasının yanı sıra kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması da sağlanmış olacaktır. Valiliklerce oluşturulan listelerde yer alan kişilerin görevlendirilme yeri ve tarihleri müdürlükler tarafından belirlenecektir.

Madde 36- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/B maddesi eklenmektedir.

41/B maddesiyle, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi usulü düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, ilam veya tedbir kararının yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmemesi halinde hak sahibinin, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocuğun yerleşim yeri müdürlüğüne başvuracağı hususu düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesinin talep edilmesi halinde, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğüne yapılacak ilk işlem düzenlenmektedir. Talebi alan müdürlük, öncelikle her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçip müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim etmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini yükümlüye derhal bildirecek ve bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlayacaktır.

Üçüncü fıkrayla, çocuk teslimine dair teslim emrinin çıkarılması gereken haller ile emirde yer alacak hususlar düzenlenmektedir. Yükümlüyle irtibat kurulamaması veya yükümlünün çocuğu getirmeyeceğini beyan etmesi yahut yükümlünün çocuğu belirlenen yere getirmemesi hallerinde müdürlük, derhal Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca yükümlüye kararın yerine getirilmesi amacıyla bir teslim emri gönderecektir. Teslim emrinde yer alacak hususlar maddede ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuğun hak sahibine teslim edileceği belirtilmektedir.

Beşinci fıkrayla, yükümlünün, emrin gereğini yerine getirmemesi hali düzenlenmektedir. Bu durumda çocuk her nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilecektir. Bu halde kolluktan yardım istenebilecek ve kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhal yerine getirecektir.

Altıncı fıkrayla, çocuğun hak sahibine teslim edilmesinden sonra yükümlünün haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alması hali düzenlenmektedir. Bu durumda ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk her nerede bulunursa bulunsun gerekirse kolluk marifetiyle zor kullanmak suretiyle alınarak hak sahibine teslim edilecektir.

Yedinci fıkrayla, çocuğun üstün yararının gerektirdiği hallerde müdürlüğün, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 37- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/C maddesi eklenmektedir.

41/C maddesiyle, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi usulü düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmesinin asıl olduğuna işaret edilerek rızayla yerine getirmenin söz konusu olmaması halinde hak sahibinin, müdürlüğe başvurabileceği belirtilmektedir.

İkinci fıkrayla, bu talebi alan müdürlüğün, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçeceği; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesinin derhal bildirileceği ve bu bildirim yapıldığının veya yükümlüyle irtibat kurulmadığının tutanağa bağlanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, yükümlüyle irtibat kurulamaması veya yükümlünün çocuğu getirmeyeceğini beyan etmesi yahut belirlenen yere getirmemesi halleri düzenlenmekte ve bu durumda müdürlüğün, yükümlüye, derhal çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir teslim emri göndereceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca fıkrada teslim emrinde yer alan hususlar ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuğun hak sahibine teslim edileceği ve bu aşamadan sonra hak sahibinin yükümlülükleri detaylı olarak düzenlenmektedir.

Beşinci fıkrayla, kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuğun üstün yararı dikkate alınarak hak sahibinde bırakılacağı hükme bağlanmaktadır. Bunun da mümkün olmaması halinde müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirlerin alınacağı belirtilmektedir.

Altıncı fıkrayla, yükümlünün haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi hali düzenlenmektedir.

Yedinci fıkrayla, hak sahibine çocuğu teslim almaya geleceğine dair bildirimde bulunma yükümlülüğü getirilmektedir. Buna göre hak sahibi, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla müdürlüğe bildirmek zorunda olacaktır. Hak sahibinin çocuğu teslim almaya geleceğine dair bildirimde bulunmaması veya gelmeyeceğini belirtmesi halinde bu husus ve çocuğu belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilecek ve tüm bu işlemler tutanağa bağlanacaktır.

Sekizinci fıkrayla, çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebileceği belirtilmekte; yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde ise müdürlüğün yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep etmekle sorumlu olduğu hükme bağlanmaktadır.

Dokuzuncu fıkrayla, ilam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlüye, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilme imkanı tanınmaktadır.

Onuncu fıkrayla, çocuğun yerleşim yerinin değişmesi halinde yapılacak işlemler düzenlenmektedir.

On birinci fıkrayla, hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 6284 sayılı Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmiş ise teslim işlemlerinin bu kararlar gözetilerek yerine getirileceği belirtilmektedir.

On ikinci fıkrayla, hak sahibinin teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği halde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmemesi durumunda müdürlük tarafından dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verileceği ve bu kararın hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edileceği hükme bağlanmaktadır.

On üçüncü fıkrayla, teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlünün en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirmesi ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt etmesi halinde müdürlüğün, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebileceği hükme bağlanmaktadır. Yükümlünün bu taahhüdünü yerine getirmemesi halinde hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan yeni bir teslim emri tebliğ edilecektir.

Madde 38- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/D maddesi eklenmektedir.

41/D maddesiyle, çocuğun üstün yararı gözetilerek teslim işlemlerinin çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişimi açısından en uygun mekânlarda gerçekleştirilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır.

İkinci fıkrayla, teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânlarının belirleneceği, yoksa oluşturulacağı, ayrıca araç tahsis edileceği ve sürücü görevlendirileceği düzenlenmektedir.

Üçüncü fıkrayla, teslim mekânlarının belirlenmesi, oluşturulması, tefrişi, güvenliğinin sağlanması ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlü olduğu belirtilmektedir.

Madde 39- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/E maddesi eklenmektedir.

41/E maddesiyle, müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı başvurulabilecek şikâyet yolu ile bu başvuru üzerine mahkemece verilecek karara karşı itiraz usulü hükme bağlanmaktadır.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sırasında müdürlük tarafından yapılan işlem ve verilen kararlara karşı ilgililerin öğrenme veya işlemin tebliği tarihinden itibaren bir haftalık süre içinde işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla mahkemenin, müdürlük tarafından yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabileceği ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar vereceği hüküm altına alınmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, aile mahkemesince verilen kararlara ilgililerin tebliğden itibaren bir hafta içinde itiraz edebilecekleri hükme bağlanmakta ve itirazı incelemekle görevli mahkeme düzenlenmektedir. İtiraz mercisinin kararını bir hafta içinde vereceği ve verilen kararın kesin olacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 40- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/F maddesi eklenmektedir.

41/F maddesiyle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamlar veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefete dair yaptırımlar hükme bağlanmaktadır.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılacağı hükme bağlanmaktadır.

İkinci fıkrayla, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılacağı belirtilmektedir.

Üçüncü fıkrayla, kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibinin, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmemesi halinde, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Dördüncü fıkrayla, maddenin ilk üç fıkrası kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkemenin, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesi olduğu hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, şikâyet olunanın yargılanmasına ilişkin usul hükümleri ile mahkemenin vereceği karar türleri düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararların, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edileceği, bu kararların kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra infaz edilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Yedinci fıkrayla, dava ve bütün sonuçlarıyla beraber cezanın düşeceği haller belirtilmektedir.

Sekizinci fıkrayla, aile mahkemesince verilen kararlara karşı, itiraz usulüne ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 41- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/G maddesi eklenmektedir.

41/G maddesiyle, içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesine ilişkin hüküm sevk edilmektedir. Buna göre çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen

tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer ve müdürlüğün, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesi talebinde bulunabileceği ifade edilmektedir.

Madde 42- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/H maddesi eklenmektedir.

41/H maddesiyle, giderlerin karşılanması usulü düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair kararların yerine getirilmesi için hak sahibinin katlanması gereken mali külfet ortadan kaldırılmaktadır. Bu kapsamda çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair yapılacak işlemlerin tüm harçlardan istisna olduğu ve bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masrafların, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanacağı düzenlenmektedir. Böylece ebeveyn açısından ana ve babalık duygusunun tatmini, çocuk açısından ise ebeveynin sevgi ve şefkatini yeterince tatması imkânının önündeki mali külfet engeli kaldırılmış olmaktadır.

İkinci fıkrayla, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarını yerine getirmekle görevlendirilenlere yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Madde 43- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/İ maddesi eklenmektedir.

41/İ maddesiyle, Teklifle 5395 sayılı Kanuna eklenen yeni Dördüncü Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 44- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna geçici 2 nci madde eklenmektedir. Hükümlle, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin hükümler hakkında geçiş düzenlemesi yapılmaktadır.

Birinci fıkrayla, Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğın bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacağı düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla, bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacağı ve birinci fıkraya uyarınca çıkarılacak yönetmeliğın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçileceği hükme bağlanmakta ve Dördüncü Kısımın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağını Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulacağı belirtilmektedir.

Üçüncü fıkrayla, Dördüncü Kısımın henüz uygulanmadığı yerlerde çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin icra dairelerince 2004 sayılı Kanunun bu Kanunla ilga edilen 25, 25/a ve 25/b maddelerine göre yerine getirilmesine devam olunacağı düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetlerin icra mahkemelerince sonuçlandırılacağı hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, geçiş sürecinde uygulamada yaşanabilecek tereddütleri gidermek amacıyla emre muhalefetin yaptırımına ilişkin olarak 41/F maddesinin uygulama alanı belirlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, Dördüncü Kısımın uygulanmaya başlandığı yerlerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyalarının, icra dairesince resen işlem den kaldırılacağı düzenlenmektedir. Ancak kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun hak sahibinde olduğu hallerde takip dosyası, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlem den kaldırılacaktır.

Yedinci fıkrayla, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair takip işlemleri, Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisna edilmektedir. Ayrıca takip iş ve işlemleri için yapılacak tüm masrafların, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanması kabul edilmektedir. Böylece Dördüncü Kısımın düzenlemesinde kabul edilen harç istisnası ve teslim işlemlerinin ücretsiz gerçekleştirilmesine ilişkin yaklaşım bu düzenleme uygulamaya geçinceye kadar icra dairelerince gerçekleştirilecek çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemler açısından da benimsenmiş olmaktadır.

Sekizinci fıkrayla, bu maddedeki usul ve esasların 5717 sayılı Kanun kapsamındaki çocuk teslimi işlemleri bakımından da uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 45- Maddeyle, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır. Buna göre, çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilecektir.

Madde 46- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 47- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 48- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 49- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 50- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 51- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 52- Maddeyle, 7155 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, 7155 sayılı Kanun kapsamındaki takiplerde düşme süresi iki yıldan beş yıla çıkarılmaktadır.

Madde 53- Yürürlük maddesidir.

Madde 54- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

8/11/2021

Esas No: 2/3911

Karar No: 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911)” 2/11/2011 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç başkanlığında, Komisyonumuzun 5/11/2021 tarihli toplantısında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Yargıtay ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adıyaman Milletvekili Muhammed Fatih Toprak, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ile Tokat Milletvekili Mustafa Arslan özel sözcü seçilmişlerdir.

Komisyon, Anayasa’ya aykırılık iddialarını değerlendirmiş, Anayasa’ya aykırılık iddialarını oylamış ve Teklif’in Anayasa’ya aykırılık teşkil etmediği neticesine ulaşmıştır.

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

Teklif, Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde hayata geçirilen reform niteliğinde düzenlemelerin devamı niteliğindedir ve önemli değişiklikleri ihtiva etmektedir. İki ana başlıkta ele alınabilecek olan Teklife ilişkin, ilk başlıkta, İcra ve İflas Kanununda yapılan değişikliklerle borçlu ve alacaklı arasındaki hassas menfaat dengesi gözetilerek, sürecin daha hızlı ve sağlıklı yürütülmesi amacıyla fiziki satış usulü kaldırılarak elektronik satış usulü getirilmekte, mezat salonlarında yapılan satışlar ve uygulamada yaşanan birtakım sorunlar ortadan kaldırılmaktadır. Bu sayede internete erişimin olduğu her yerden açık artırmalara çok daha fazla kişi katılabilecek, daha kolay ve güvenli bir şekilde teklifler verilebilecektir. Böylece mezat salonlarına geliş gidiş gibi zahmetler de ortadan kaldırılacak ve de mahcuz mal veya hak, rayiç değerinde satılabilme imkânına kavuşacaktır. İcra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını temin amacıyla iş yoğunluğunun

veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarını arasından icra müdürünün yetkilerine haiz bir icra başmüdüğü görevlendirilebilecek, yine iş yoğunluğunun veya icra dairelerinin fazla olduğu illerde, icra dairelerinin gözetim ve denetimini yapmak amacıyla icra daireleri başkanlığı kurulabilecektir. Öte yandan diğer getirilen hükümlerle, borçlunun mali külfetinin azaltılması, paraya çevirme işlemlerinin daha hızlı bir şekilde yapılması ve hacizli malın rayiç değeriyle satılabilmesi, ihale uygulamasında takibin tarafları ve ihale alıcısını zarara uğratan sorunlara çözüm bulunması amaçlanmaktadır. İkinci başlıkta ise İnsan Hakları Eylem Planında yer alan kırılğan kesimlerin korunması ve toplumsal refahın güçlendirilmesi amacı doğrultusunda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda değişiklikler yapılmakta, çocuk teslimiyle ilgili uygulamada yaşanan sorunlara, çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla çözüm önerileri getirilmektedir.

İcra ve İflas Kanununa ilişkin bütüncül bir bakış açısıyla yapılan çalışmalar, Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturan 35 üyeden oluşan bir bilim kurulu ile devam etmektedir. Yargıtay üyelerinin, bölge adliye mahkemelerinin, ilk derece hâkimlerin, akademisyenlerin, avukatların, icra müdürlerinin uygulamaya yönelik görüşleri bu manada mevcuttur. Aciliyet oluşturan konular bakımından düzenleme getirilmiştir.

Teklifle getirilen icra başmüdürlüğü, Adalet Bakanlığının bir Avrupa Birliği projesi kapsamında oluşturduğu pilot icra sistemleri bakımından bir zorunluluk hâline gelmiştir. İcra aşamasındaki her işi yapan her bir icra dairesi yerine, yanlış uygulamaların önüne geçmek amacıyla birleştirilmiş icra dairesi uygulamasına geçilmiştir. İhtisaslaşma sağlanmakla birlikte çok sayıda icra müdürünün olduğu bir ortamda, bunların üzerinde bir müdürün konumlandırması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu müdür, esasen icra dairesi müdürünün sahip olduğu yetkilere sahip olacak, bunun yanında koordinasyonu sağlayacaktır. İcra başmüdürlüğünün Adalet Bakanlığı tarafından atanacağı ve icra müdürünün yetkilerine haiz olacağı metinde açıkça belirtilmiştir. İcra müdürünün görev tanımı ise, kanunda düzenlenmektedir. Diğer yandan icra müdürlerinin Adalet Bakanlığı tarafından atanacağı ve sair konuların yönetmelikle düzenleneceği, mevcut düzenlemede de benzer şekilde mevcuttur. Bu nedenle, Anayasanın 128'inci maddesine bir aykırılık söz konusu değildir. Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmemesine ilişkin disiplin hapsi cezalarına ilişkin düzenleme de, Anayasa Mahkemesinin zorlama hapsinin bir hapis cezası olmayıp tedbirlere uymaya zorlayarak, neticesi ağır suçların işlenmesinden önce suçun önlenmesini amaçlayan bir yaptırım olduğundan, ceza kavramı dışında değerlendirilmesi gerektiğine ve kişinin tedbir kararına aykırı davranışı aynı zamanda bir suç oluşturuyorsa bu durumun hukuk düzeninin koruduğu farklı hukuksal menfaatlerin ihlali sonucu doğuracağından mükerrer cezalandırmadan söz edilemeyeceğine ilişkin verdiği kararlar uyum içerisindedir. Dolayısıyla Anayasaya aykırılık teşkil etmemektedir.

Cumhuriyet savcılarının denetimi yanında her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflas dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceleyerek yargısal anlamda, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapmak ve idari işlerine bakmak suretiyle de idari anlamda daireleri denetlemektedirler. Düzenlemeyle, icra

mahkemelerinin yargısal sürece ilişkin görevleri aynen devam etmektedir. Kurulması öngörülen icra daireleri başkanlığının yargısal bir görevi olmayacak, disiplin işlemleri gibi yargısal iş ve işlemler niteliğinde olmayan, gözetim ve denetim işlerini yerine getirecektir.

Uygulamada pey sürme işleminin özellikle son dakikalarda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu gerçeklikten hareketle, insani durumları da göz ardı etmeyerek, son dakikalarda gerçekleşen yeni bir durum karşısında getirilen on dakikalık süre uzatımına ilişkin imkân, hem ihaleye iştirak edenlerin haklarını koruyan hem de ihale bedelindeki artış ihtimaliyle borçlu lehine bir düzenlemedir.

Kişisel verilerin korunmasına yönelik olarak İspanya ve İsveç gibi diğer ülke örnekleri incelenmiş, yaptıkları çalışmalar ve alınan raporlar değerlendirilmiştir. Dolayısıyla fiziki ortamda satışlarda yaşanan sıkıntıları giderecek önemli bir reform niteliğindeki elektronik ortamda satışa ilişkin gerekli güvenlik tedbirleri mevcut sistem bakımından alınmıştır. Kişisel bilgiler, ihale neticelene kadar görülemeyecektir. Bu şekilde, ihale sürecinde tehdit ve manipülasyon gibi olumsuz durumların yaşanmasının önüne geçilmiş olacaktır. Ancak bir niza veya itiraz durumunda Adalet Bakanlığı adli bilişim ve siber güvenlik ekipleri “log”ları inceleme anlamında bilgileri görebileceklerdir.

Aslında amaçlananın son ana kadar teminatın verilip artırmaya katılmanın temin edilmesi olmasına karşılık, bankalara yatacak nakdi teminatın aktarılmasıyla ilgili yapılacak işlemlerin yürütülebilmesi için gereken marj nedeniyle, nakdi teminatın yatırılma zamanı olarak “en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23.30’a kadar” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İhale süreci, kamu otoritesine güvenin esas olduğu bir alandır. Satış işlemine iştirak etmek isteyenler bu güvene istinaden yüksek teminatlar göstererek, çeşitli masraflar ve planlar yaparak bu sürece dâhil olmaktadır. Satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınabileceği kabul edilecek olursa, kamu otoritesine güvenenler bakımından ciddi zararlar ortaya çıkacak, ihalelere katılma noktasında çekincelere yol açacaktır. Bu nedenle, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınamayacağına ilişkin düzenlemedeki amaç, ihalelere olabildiğince yüksek katılımı sağlamaktır ve yerinde bir düzenlemedir.

Bir veri tabanına yeni bir verinin girmesini engeller nitelikte, DDoS atakları şeklinde çok sayıda istek gönderilebilmekte, kamu kurumları da zaman zaman bu ataklarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Robot yazılımlarla firmaların sürekli teklif vererek diğer iyi niyetli alıcı kişilerin sisteme girişine engel oluşturabilecek eylemlerinin önüne geçmek için elektronik satış portalının işlevişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunanlar bakımından Teklif ile getirilen hükümler, olumlu düzenlemelerdir.

Bilişim sistemlerinde doğası gereği, veri merkezi yenilemesi, versiyon güncellemeleri ve benzeri nedenlerle muhakkak bakım ihtiyacı ortaya çıkmakta ve kesintiler yaşanmaktadır. Diğer yandan yangın, deprem, sel gibi mücbir durumlarla da karşılaşılabilir. Her ne kadar, kullanıcıların hissetmeyeceği zaman dilimlerinde işlemler gerçekleştirilse de, gerek bahsi geçen mücbir sebepler gerekse de bilişim

dünyasında gerçekleşebilecek bir problemle karşılaşıldığında log kayıtları bulunduğundan bir sıkıntı yaşanmayacaktır. Hükümle ilgili dile getirilen endişelerin gerçekleşmesi durumunda ise ihalenin feshi ve sorumluluğu bulunan kişi ve kurumların tazminat sorumluluğu gündeme gelecektir.

Mevcut sistemde çocuk teslimine ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararları, yükümlü tarafından rızayla getirilmediği takdirde İcra ve İflas Kanununa göre icra daireleri tarafından zorla yerine getirilmektedir. Ancak bu yöntem, eşler arasında yeni ihtilaflar ortaya çıkarmakta, hak sahibini mali yük altında bıraktığı şeklinde eleştirilere uğramakta ve çocuğun üstün yararına hizmet etmekte eksik kalmaktadır. Bu nedenle 1932 yılından beri uygulanagelen bu usul, icra sistemi dışına çıkarılmaktadır. Teklifte birlikte bu işlemler bundan böyle Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri tarafından taraflara herhangi bir mali külfet yüklemeksizin yerine getirilecektir. Tüm masraflar, Devlet bütçesinden karşılanacaktır.

Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemler çocuğun üstün yararı gözetilerek psikolog, pedagoğ, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar veya öğretmenler marifetiyle yapılacaktır.

Uzmanların ortak bir havuza alınmasına müteakip uzman sayısının artırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmüş, neticesinde uzman sayısı yüksek oranda artırılmıştır. Yapılan planlamalar neticesinde, uzman sayıları yakın gelecekte daha da artacaktır.

Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde uygulanan zor kullanma usulü, zaman zaman istenmeyen görüntülerin ortaya çıkmasına neden olmakta, yazılı ve görsel basın ile sosyal medya platformlarına yansımakta ve kamuoyunda tartışmalara neden olarak çocuğun örselenmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde uygulanan zor kullanma usulünden vazgeçilmektedir.

4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 182'nci maddesinde yapılan değişiklikle öngörülen ihtar, hâkim tarafından bir kişisel ilişki tesis edildiğinde mutlaka kararda yer alması gerekmektedir. Bu ihtar, velayet kendisine bırakılan ana veya babaya, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse ve de çocuğun üstün yararı, çocuğun velayetinin değiştirilmesini gerektiriyorsa, yargılama neticesinde velayetin değiştirilmesi ihtimalinin bulunduğu -4721 sayılı Kanunun 324'üncü maddesindeki uygulamanın- hatırlatılmasıdır. Yükümlünün teslim emrine aykırı ilk hareketinde ise danışmanlık tedbiri uygulanacak, sürecin işleyişi ve diğer konularda yükümlü bilgilendirilecektir. Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde zor kullanma usulü kaldırılacağından, bazı koruyucu tedbirlere başvurmak bir gerekliliktir. Yapılacak olan ihtar, velayetin değiştirileceğinin değil, değiştirilebileceğinin ihtarıdır. Çocuğun menfaatine aykırı olup olmadığı hususu ise yapılacak incelemeler ve konulacak delillerle mahkemeler tarafından takdir edilecektir. Çocuğun menfaatinin gözetilmeden sadece bir ihtarla dayalı olarak velayetin değiştirilmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü görevlileri tarafından buldukları yerlerde çocukların teslimi için uygun mekânlar belirlenecektir. Bunlar genellikle kreş, anaokulu, bakımevi, kültür ve gençlik merkezi gibi kişilerin en yakın teslim mekânına çocuğu götürebilmesine olanak tanıyacak, çocuğun örselenmeden rahat bir ortamda teslim edileceği yerler olacaktır. Mazeret bildirilmediği müddetçe çocuk teslimi, eve gitmek suretiyle gerçekleştirilmeyecektir. Müdürlüklerle birlikte kamu kurumları ile belediyelerin iş birliği ve desteğinin bu noktada önemli olacağından, düzenlemeyle kanun seviyesinde teslim mekânlarının belirlenmesi, oluşturulması, tefrişi ve güvenliğinin sağlanması gibi konularda kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelere yükümlülük yüklenmektedir.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki eleştiriler dile getirilmiştir:

Teklifte olumlu düzenlemeler bulunmasına karşın, ifade edildiği gibi reform olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Reform niteliğindeki bir düzenlemeden bahsedebilmek için öncelikle tüm ilgililerin katılımıyla, karşılıklı titiz çalışmaların yapılması gerekmektedir. Getirilen düzenleme ise ilgili tarafların görüşleri alınmadan hazırlanmış, kanun yapma tekniğine aykırı olarak geçmiş olumsuz uygulamaların devamı niteliğinde torba yasa mantığıyla sunulmuş teknik bir düzenlemedir. Teklifin, düzenlemeye dayanak gösterilen Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planının asgari gereklerini hem yöntem hem de içerik olarak karşılamaması nedeniyle reform olarak kabulü mümkün değildir. Diğer yandan düzenlemeyle alakalı kanun teklifleri ile gerçek anlamda reform niteliğinde hazırlanan diğer kanun tekliflerinin göz ardı edilmesi, nitelikli kanun yapmayı olanaksız kılmaktadır.

Teklifte gerekçe olarak ortaya konulan ifadeler, aslında yaşanan belli başlı ekonomik ve diğer sosyal sorunların ikrarı anlamına gelmektedir. Hukuk bir üst yapı kurumu, ekonomi ise alt yapı kurumudur. Yoksullukla mücadele edilmediği müddetçe, her geçen gün artan icra dosyaları ve uzayan icra takibi sonuçlanma sürelerine ilişkin sorunlara, sadece yapılan kanun değişiklikleriyle çözüm getirilmesi mümkün değildir. Sorunların kökten çözümü için, erkler ayrılığının tesis edilmesi, Anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sağlanması ile yoksullukla mücadele edilmesi gerekmektedir.

Teklif, icra başmüdürünün belirlenmesi, görev ve yetkilerinin ne olacağına ilişkin hususların kanun seviyesinde düzenlenmemesi nedeniyle Anayasanın 128'inci maddesine, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler ve kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahipleri hakkında “fiil suç teşkil etse dahi” disiplin hapsine ile cezalandırılacaklarına ilişkin hüküm nedeniyle, bir fiile birden fazla ceza verilmesi sonucunu ortaya çıkaracağından Anayasanın 2 ve 90'ıncı maddelerine, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısımın yer ve zaman bakımından uygulanmasının Adalet Bakanlığına bırakılması nedeniyle de Anayasanın 2, 7 ve 87'nci maddelerine aykırı hükümler içermektedir.

Cumhuriyet savcıları arasından icra daireleri başkan ve başkan yardımcıları atanmasına ilişkin hüküm, icra hukuku gibi teknik bir alanda Cumhuriyet savcılarının pratikte uzak kalmalarının ortaya

çıkarcacağı dezavantajlar göz önüne alınarak metinden çıkarılmalıdır. Diğer taraftan yargıya ilişkin verilen gözetim ve denetim görevleri ile alınan kararların, idari işlem olarak kabul edilmesi mümkün değildir; adli işlem niteliğindedir.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırmanın bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılacağına ilişkin hüküm, kötü niyetli uygulamalara açık, ihaleleri riske atabilecek, spekülâtif alan oluşturur niteliktedir. Seri şekilde pey sürüldüğü durumlarda, pey sürmenin engellenmesi hâlinde ihalenin feshi gündeme gelecek, uygulamada ciddi sıkıntılar ortaya çıkacaktır.

Teklif verenlerin kişisel bilgilerini, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimsenin göremeyeceğine ilişkin düzenlemenin ötesinde kişisel bilgilerin ve özel hayatın gizliliği ilkesinin ihlal edilmesinin önüne geçecek, ihlal durumunda uygulanacak yaptırımları da içerir açık hükümlere yer verilmelidir.

Artırmaya katılabilmek için artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23.30'a kadar teminatın yatırılmasına ilişkin getirilen husus, mevcut uygulamadan geriye gidiş niteliğinde bir düzenlemedir. Bunun yerine katılımı artıracak, borçlunun malının gerçek değerinde satılmasını ve alacaklıların alacağına kavuşmasını temin edecek düzenlemelere gidilmelidir.

Her türlü icra takibi işlemlerinde öncelikli amaç, alacaklı ve borçlunun çıkarlarını korumaktır. Kamu düzenine ilişkin bir iş niteliğinde olan ihale sürecinde, alacaklı ve borçlunun anlaşmaları durumunda bu husus muhakkak göz önünde bulundurulmalı, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınamayacağı gibi bir dayatmaya gidilmemelidir.

Elektronik satış portalına erişimi engellediği veya diğer düzenlemede belirtilen eylemlerde bulunduğu iddia edilenlerin yargı kararı olmadan idari bir tespit ile ihale sürecinin dışında bırakılabilecek olması, ihale devam ettiği için ciddi mağduriyetlere ve ihale dışında bırakılmak istenenler bakımından keyfi uygulamalara neden olabilecektir. Öte yandan oluşabilecek zararların nasıl giderileceği ve yaptırımın ne olacağı düzenlemede yer almamaktadır.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabileceği ve bu işlemlerin ihalenin geçerliliğini etkilemeyeceğine ilişkin getirilen hüküm, manipüle edilmeye müsaittir. Sisteme erişimin mümkün olmadığı durumlar dikkate alındığında bir nevi kanunun uygulanması, bilişim sisteminin durumuna bırakılmaktadır.

Velayet, kamu düzenini ilgilendirmekte ve hakkın kullanımında çocuğun üstün yararının gözetilmesi gerekmektedir. Çocuğun üstün yararı ilkesi, tüm erklerin işlem, uygulama ve kararlarında çocuğun yararının esas alınmasını ve çocuğun merkeze alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenden ki, hâkim çocuğun velayetinin kime verileceği hususunu ayrıca incelemekte ve çocuğun üstün yararı ilkesinden hareket ederek hüküm kurmaktadır. Teklifte gözetilen menfaat ise çocuğun üstün yararı değil

annelik ve babalık duygusun tatmini, velayet kendisine verilmeyen anne veya babanın istekleridir. Düzenlemede çocuk, anne veya babanın çatışma alanı olarak görülmektedir.

Kişisel ilişki kurma hakkı, kişiye sıkı sıkıya bağlı, duygu ve isteklerin en üste derecede belirleyici olduğu bir hak olduğundan, çocuğun duygularının ve iradesinin muhakkak surette dikkate alınması gerekir. Çünkü çocuk, kişisel ilişki kurma kararının nesnesi değil, öznesidir. Oysa ki Teklifte kullanılan “teslim mekânı” ibaresi dahi, çocuğu nesnelleştiren bakış açısını ortaya koymaktadır.

Çocuğun kişisel ilişkisinin düzenlenmesi ve sürdürülmesi özgün, dinamik ve esnek bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Çocuğun üstün yararı çerçevesinde çocuğun psikolojik durumu sürekli ve değişmeyen, çocuğu tanıyan, tüm süreçlerde çocuğun takibini yapan uzmanlar tarafından izlenmelidir. Uzmanların raporları doğrultusunda Aile Mahkemesi kararıyla çocuk ve ebeveyni arasındaki ilişkinin kurulması sağlanmalıdır. Çocukla kişisel ilişki kurma mekanizması Adalet Bakanlığı değil, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde kurgulanmalıdır. Kadına yönelik şiddet gerçeği karşısında görüşmeler sırasında kadınların, çocukların ve görevlilerin erkek şiddetine karşı korunması amacıyla gerekli önlemler alınmalı, çocuğun psikolojisinin olumsuz etkilenmemesi için bu konuda görevlilerin gerekli eğitimleri almış olması gerekmektedir.

Kolluk birimlerinin zor kullanmasının kaldırıldığı ifade edilse de kolluk birimlerinin zor kullanma yetkisi mevcutta olduğu gibi düzenlemede yer almaktadır.

Velayetin büyük çoğunluğunun kadınlarda olduğu gözetildiğinde, zaten şiddete uğrayan kadınları teslim ve kişisel ilişki kararlarını yerine getirmediği gerekçesiyle disiplin hapsi ve velayetin değiştirilmesi kararlarıyla karşı karşıya bırakmak, düzenlemenin erkek bakış açısıyla hazırlandığının göstergesidir.

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri müdürlükleri birçok yerde bulunmamaktadır. Uygulamada sıkıntıların yaşandığı, kurumsallaşmamış bu yeni müesseseye çocukların teslimi ile ilgili sorumluluk yüklemek, personel sayısının yeterli olup olmadığı ve eğitim planlamalarının yapılıp yapılmadığına ilişkin belirsizlikler de eklendiğinde sorunlara neden olabilecektir.

Teslim mekânlarının neresi olacağı, sabit mi değişken mi olacakları, yapılacak çalışmaların bütçesi, çocuk dostu fiziki yapıya kavuşturulmaları için yapılacak çalışmalar gibi çok sayıda hususta belirsizlikler bulunmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan çalışmalar sonunda maddeler üzerindeki değişiklikler ve kabuller aşağıdaki şekildedir.

Teklifin çerçeve 1 ile çerçeve 13’üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 14’üncü maddesi, ihale alıcısının katma değer vergisi beyannamesini düzenlemek üzere icra dairesine müracaat zorunluluğuna ilişkin cümlelerin metinden çıkarılması amacıyla verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 15 ila çerçeve 34'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 35'inci maddesi, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görevlendirilecek personelin yeterli sayıda olmasına ve Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilmesine yönelik düzenleme yapılması amacıyla verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 36 ila çerçeve 40'ıncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 41'inci maddesi, eklenmesi öngörülen madde ile, kişilik haklarının ihlal edildiği iddiası ile ilgililer ve müdürlüğün bazı ses ve görüntüler bakımından içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesini isteme hakkına sahip olduğu hükme bağlandığı ve ilgililer ibaresinin müdürlüğü de kapsamı sebebiyle “ve müdürlük” ibaresinin madde metninden çıkarılması amacıyla verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 42 ila çerçeve 52'nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 53 ve 54'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiş, maddeleri redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Gülşay Samancı</i>
Bartın	Kırıkkale	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Ayhan Erel</i>
Balıkesir	Adıyaman	Aksaray
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Subaşı</i>	<i>Rafet Zeybek</i>	<i>Süleyman Bülbül</i>
Antalya	Antalya	Aydın
(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ruştü Tiryaki</i>	<i>Oğuzhan Kaya</i>	<i>Tufan Köse</i>
Batman	Çorum	Çorum
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun	Üye <i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	Üye <i>Turan Aydoğan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Abdullah Güler</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Züleyha Gülüm</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir	Üye <i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale	Üye <i>Alpay Antmen</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Orhan Kırçalı</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Arslan</i> Tokat (Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3911) esas numaralı “İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

I. TEKLİFİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

“İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, 39 AKP milletvekilinin imzasıyla 2 Kasım 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı gün Adalet Komisyon Başkanlığına sevk edilmiştir. Adalet Komisyonu Başkanlığı da ‘vakit geçirmeksizin’ Komisyonu, 5 Kasım 2021 Cuma günü için toplantıya çağırmıştır. Yürürlük ve yürütme maddeleri dâhil 54 maddeden oluşan teklifle ilgili olarak 5 Kasım 2021 Cuma günü sabah saat 10.00’da başlayan Komisyon görüşmeleri, iki kez verilen birer saatlik arayla birlikte 6 Kasım 2021 Cumartesi saat 01.06’da tamamlanmıştır. Teklif üzerindeki görüşmeler verilen aralar hariç toplam 11 saat sürmüştür. TBMM Genel Kuruluna sevk edilen teklifin Komisyon’daki görüşülme süresi ve madde sayısı dikkate alındığında her bir maddeye ortalama 12 dakikada gibi kısa bir süre düşmektedir. Sadece, 26 olan Adalet Komisyonu üyelerinin sayısı dikkate alındığında, teorik olarak her bir maddenin görüşülmesinde her üyeye yarım dakikadan az süre düşmektedir. Birçok görüşmede olduğu gibi bu görüşmede de AKP ve MHP’li milletvekillerinin çoğunluğu söz almazken, özellikle AKP’li milletvekillerinden birkaçı dışında teklifte imzası olanlar, ne bir görüş beyan etmiş ne de eleştirilere karşı savunma yapmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin son dönemdeki en yoğun komisyonlarından biri olan Adalet Komisyonunun içinde bulunduğumuz yasama dönemindeki çalışma tarzı, tekliflerin sağlıklı müzakere edilmesi önünde en büyük engele dönüşmüş olup, bu teklifte de zuhur etmiştir. Ana Muhalefet Partisi milletvekilleri olarak teklifin içeriğiyle doğrudan ilişkili Adalet Komisyonunda beklemekte olan kanun tekliflerimizin birleştirilmesi önerilerimiz, Komisyon Başkanlığının yönlendirmesiyle reddedilirken, diğer muhalefet partisi milletvekillerinin maddeler üzerinde verdiği önergelerin hiçbiri de kabul görmemiştir. Teklif, birkaç küçük sözcük düzenlemesi haricinde adeta virgülüne dokunulmadan komisyondan geçirilmiştir. Muhalefet partilerinin Komisyon üyeleri olarak, Adalet Komisyonunu yönetme sorumluluğunu üstlenen Başkanlık Divanının yaklaşımının ‘hesaplı’ olduğundan artık hiç kuşumuz kalmamıştır. Türkiye’yi her anlamda geriye götüren “saray”a dayalı “tek adam sistemi”nin dayattığı takvime göre teklifler neredeyse müzakere edilmeksizin Komisyonumuzdan geçirilmektedir. Resmen yok saymadıkları Türkiye Büyük Millet

Meclisini bu yolla fiilen işlevsiz kılma çabasında bulunduğu tartışmasız bir gerçektir. Her türlü “hesaplı” yaklaşıma karşı muhalefet milletvekilleri olarak, milletten aldığımız yetki ve millete duyduğumuz sorumlulukla Türkiye Büyük Millet Meclisinin anlam ve önemini, “saray” a rağmen korumaya devam edeceğimizden kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Deyim yerindeyse “jet hızı”yla müzakeresiz geçirilen **“İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”**, iki ana başlıkta düzenlemeler içermektedir. Bunlardan ilki; İcra ve İflas Kanunu kapsamında elektronik satış uygulamasına ilişkin olup, işlemlerin hızlandırılması, mezat salonlarında yapılan satışların elektronik ortamda gerçekleştirilmesidir. Diğeri de çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerin getirilmesine ilişkindir.

Teklifte imzası bulunan Adalet Komisyonu üyesi AKP Tokat Milletvekili Mustafa Arslan’ın da ifade ettiği üzere bu düzenlemeler, 2019 yılında AKP Genel Başkanı ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan “Yargı Reformu Strateji Belgesi” kapsamında olup, kamuoyuna “5. Yargı Paketi” olarak lanse edilmiştir. Anlaşıldığı üzere iktidar kanadında bu düzenlemeler “reform” olarak görülmektedir. Belli bağlamlarda güncel sorunlara çözüm ihtiyacından kaynaklı gündeme gelse de bu düzenlemeler, asla “reform” niteliği taşımamaktadır. Çünkü yargıya ilişkin değişiklikler, düzenleyici niteliklerinden çok toplumsal özgürlükleri genişletici bir içerikteyse ancak “reform” kimliğine bürünebilmektedir. Hele ki Ülkemizin içinden geçtiği otoriter yönetim sürecinde “reform” düzenlemelerinin ne olması gerektiği, tarafsız herkesin ortaklaştığı konu ve başlıklardır. Aslında Türkiye’de “yargı reformu” olarak neler yapılması gerektiği, söylemde iktidar partisi tarafından da kabul edilmektedir ancak gereği yerine getirilmemektedir. İktidarın “Yargı Reformu Strateji Belgesi” adıyla açıkladığı dokümanda; “Hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi”, “Yargı bağımsızlığı, tarafsızlığı ve şeffaflığının geliştirilmesi”, “Savunma hakkının etkin kullanımının sağlanması”, “Ceza adaleti sisteminin etkinliğinin artırılması” tüm açıklığıyla ifade edilmiştir. Yargıda acil ihtiyaç duyulan düzenlemeler bilinirken, Ana Muhalefet Partisi olarak bizlerin verdiği teklifler de ortadayken; dış dünyaya ‘şirin gözükme’ adına temel düzenlemelerin hayata geçirilmeyip söylemde kalınmasındaki tutarsızlık her geçen gün daha da bariz hale gelmektedir. Ne yazık ki bu tutarsızlık sadece iktidar partisinin hanesine yazılmamakta, Türkiye’nin uluslararası itibarı ve güvenin daha da yok olmasına yol açmaktadır.

Teklif; iktidarın, yaşanan gerçeklerden ne kadar uzak olduğu, dolayısıyla sorunlara çözüm üretmekteki basiretsizliğinin de göstergesidir. Sosyal bilimlerde genel kabul gören, “hukukun üst yapı, ekonominin ise alt yapı olduğu” bilgisi, ters yüz olmuş durumdadır.

Özellikle ekonomik hayatta yaşanan sorunların çözümünün, yasal bazı teknik düzenlemelerle aşılabacağını düşünmek, olsa olsa sorunları halının altına süpürmektir. Yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla örülmüş; hesap vermekten uzak, mafyatik yapılanmaların hakim olduğu bir ekonomik sistemde, iflasların teknolojik imkanlara sarılarak elektronik ortamlarda çözüme kavuşturulma çaresizliği, dün nasıl sonuç vermediyse yarın da olumlu bir dönüşüm sağlamayacaktır. Asıl sorun, teklifin hem genel hem de madde gerekçelerinde yer yer anılan icra dairelerindeki iş yoğunluğunun neden kaynaklandığıdır. Bu bağlamda bazı ekonomik verileri burada paylaşmak, teklifin yetersizliğini sorgulamak açısından bilgilendirici olacaktır. Ekonomisi, üretimden uzaklaşıp dışa bağımlı hale getirilen; kamu kaynaklarının çok büyük kısmı yandaş iş insanlarına aktarılan; ekonomi yönetiminde her kafadan bir sesin çıktığı ve istikrarın sağlanamadığı; bağımsızlığın da simgesi olan ulusal para birimi, faiz-enflasyon-kur sarmalında eridikçe eriyen; TÜİK'e göre yüzde 19'larda, bağımsız ekonomistler ve halka göre yüzde 50'lere ulaşan bir enflasyon; zam üstüne zamların yapıldığı; işsizliğin, rakamlarla oynanarak yüzde 12'lerde tutulmaya çalışıldığı, gerçekte ise yüzde 30'lara çıktığı bir sistemin, bireysel ve ticari hayatımızdaki ağır tablosu özetle şöyle:

"- UYAP verilerine göre, bu yıl 1 Ocak- 5 Kasım günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 328 bin yeni dosya geldi. Geçen yılın aynı dönemine göre artış, 1 milyon 163 bin adet. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise 23 milyon 103 bin.

- Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil), 967,8 milyar lira. Bu borcun 21,3 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.

- Ekim 2021 sonu itibariyle bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 773,9 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 193,9 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor.

- Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 16 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,3 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 21,3 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

- Bankaların vatandaştan zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaştan borcu da Mart 2021 sonu itibariyle 30,3 milyar lira olarak açıklandı.

- Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

- Böylece vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 24 milyar liraya ulaşmış durumda."

Ekonomik sistemde söz konusu tabloyla karşı karşıyayken icra ve iflas işlemlerinin hızlandırılmasını, mezat salonlarında yapılan satışların elektronik ortamda

gerçekleştirilmesini çözüm olarak sunmak, sorunları makyajlamaktan başka bir anlama gelmemektedir.

Teklifin, çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin olan diğer ana başlığı da hem sosyolojik hem de hukuksal anlamda yaklaşım sorunları içermektedir. Ulusal basına da sık sık yansıyan boşanmış ya da boşanma evresinde olan eşlerin, icra yoluyla çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sırasında sergiledikleri olumsuz görüntülere son verilmesini amaçlayan teklif kapsamındaki düzenleme, konunun hassasiyetinden öte şekilsel çözüm arayışına odaklanmıştır. Mevcut uygulamalarda çocuğun nesne olarak görülmesi anlayışı ne yazık ki bu yasa teklifinde de değişmemiştir. Uygulamadaki Türk Medeni Kanununun 323'üncü maddesinde 'Çocuk ile kişisel ilişki' başlığı altındaki düzenlemenin lafzına bakıldığında çocuk, ilişki kuracak özne olarak değil, ilişki kurulacak pasif konumda değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, yasa koyucunun çocukla kişisel ilişki kararının nasıl icra edileceği konusunda izlediği politikayla yakından ilişkilidir. Kararın verilmesinde ve icrasında çocuğun yüksek yararı yerine velayeti kendisine verilmeyen anne veya babanın istekleri ve hatta hırslarının yasa koyucu ve uygulamacılar tarafından öncelikli biçimde değerlendirilmesi, çocuğun örselenmesine, duygusal ihtiyaçlarının göz ardı edilmesine, giderek nesneleştirilmesine yol açmaktadır. Teklifte; çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması süreci, söz konusu hassasiyetler dışlanarak, İcra ve İflas Kanunu kapsamından 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamına kaydırılmış, işlemlerin yürütücülüğü icra dairelerinden Adalet Bakanlığı bünyesindeki adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğüne (ADM) aktarılmakla yetinilmiştir. Teklifin 38. Maddesinde çocukların kişisel ilişkisine dair kararların yerine getirilmesi için "teslim mekanlarının" kurulacağı öngörülmektedir. Bu konuda kişisel ilişki yerine halen "teslim" ifadesinin kullanılması dahi çocuğun nesneleştirildiğinin göstergesidir. Ayrıca ne yazık ki çocuğa rağmen çocuk için kişisel ilişki olamayacağı halde teklif metninde çocuğun isteklerine bağlı kalınacağı anlaşılmamakta, aksine çocuğa rağmen çocuğun zorla kişisel ilişki kurmaya zorlanmaya devam edileceği anlaşılmaktadır. Teklifin çeşitli maddelerinde (36., 37. ve 40. maddeler) kolluk aracılığıyla zor kullanılacağı vurgulanarak kararın mutlaka icra edileceği ve disiplin hapsine başvurulacağı ifade edilmektedir.

Mevcut durumda "çocuğun kişisel görüşme hakkının" ve aynı zamanda "çocukla kişisel görüşme hakkının"; taraflar ve hatta aileler arasında gerginlik yaşanmasına ve erkek şiddetinin ortaya çıkmasına sebep olduğu aşikârdır. Bu deneyimden hareketle; "teslim noktasında" kadını erkek şiddetinden koruyacak önlemlerin detaylıca belirtildiği, kolluğun

sürekli hazır bulunduğu bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Ancak teklifte bu hususlar belirtilmemiştir!

Çocuklara ilişkin uygulama ve kararların, “çocuğun üstün yararını” esas alması hem insani hem de hukuki açıdan olmazsa olmazdır. Bunun sağlanması da çocukla ilgili her türlü uygulama ve kararda, özellikle ruhsal ve fiziksel açıdan pedagojik temelde bilimsel süreçlerin işletilmesine bağlıdır ki bu da sosyal devlet ilkesi kapsamında sağlanacak imkânlarla mümkündür. Yakın zamanda kurulan ADM’lerin hem niceliksel hem de niteliksel açıdan bu konuda yeterli personel ve tecrübeye sahip olduğu söylenemez. Hassasiyet açısından tartışmasız önemde olan ve tek bir çocuğun bile mağduru olduğu süreçlerin bir kez daha mağduriyetini yaşamaması için, soruna olay bazlı değil süreç bazlı bakılmalıdır. Türkiye İstatistik Kurumunun son olarak 25 Şubat 2021 tarihinde yayınladığı verilere göre, son bir yıl içinde 135 bin 22 çift boşanmıştır. Boşanmalardan etkilenen çocuk sayısı ise 124 bin 742’dir. Sayıları 160 civarında olan ADM’ler ve burada sınırlı sayıda olan personelle boşanmalardan etkilenen çocuk sayısını kıyasladığımızda, bu düzenlemenin sorunun çözümündeki yetersizliği herkes tarafından görülecektir. Sorunun daha da kökenine inilmesi şarttır. Ailenin, toplumsal örgütlenmelerinin en küçük hücresi olduğu bir gerçektir. Bu hücrede yaşanan sorunların toplumun her alanına yayılması da kaçınılmazdır. Yanıtlanması gereken soru: Boşanma sayılarında neden artış yaşanmaktadır? Aslında bunun da nedeni, yukarıda da ifade ettiğimiz üzere ekonomik sistemde yaşanan sorunlardır. Asgari ücretin 2.825 lira, buna karşın aylık sınırının 3.093 lira, yoksulluk sınırının 10.076 lira olduğu; bir de üstüne çalışanların neredeyse yüzde 50’sinin asgari ücretle istihdam edildiği bir ekonomik düzende her geçen gün, başta kadınlara yönelik olmak üzere artan şiddet, boşanmaları da kaçınılmaz hale gelmektedir. Toplumsal ölçekteki bu derin yoksulluğun ceremesini de hiçbir suçu olmayan çocuklar çekmektedir. O yüzden konu, çocukların icra yoluyla mı ADM’ler yoluyla mı teslim edileceğiyle sınırlı değildir.

Hem icra ve iflas işlemleri hem de çocukların teslimi veya çocukla kişisel ilişkilerde yaşanan sorunlara köklü çözümler bulunması için görüşmeler sırasında yaptığımız alt komisyon önerisi de, AKP ve MHP’li milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir. Ne yazık ki sorunların çözümünde müzakerelere açık olmayan, bilimsel temelde yol alınmasını engelleyen iktidar, bu ve benzeri yetersiz yasa teklifleriyle bir yandan yeni sorunlara kaynaklık ederken, diğer yandan yönetim anlayışının iflasını ilan etmektedir.

II. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Teklifin 1'inci maddesiyle; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1'inci maddesinde değişikliğe gidilerek, aynı mahaldeki icra dairelerinin birleştirilmesi sonrası icra başmüdürlüğü oluşturulması ve buraya görevlendirme yapılması düzenlenmekte olup, uygulamaya ilişkin usul ve esasların yönetmelikle gerçekleştirileceği kaydedilmiştir. İcra müdürünün yanında ayrı bir icra başmüdürü pozisyonu öngören değişiklik, icra müdürünün olağan yetki kapsamından farklı bir görev ve yetki tanımını varsaymaktadır. İcra başmüdürünün ne şekilde belirleneceği, teklif metni tarafından yönetmeliğe bırakılmıştır. Oysa Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." denilerek, devlet kadrolarında oluşturulacak makamların görev ve yetkilerinin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Düzenlemenin Anayasa uyumlu hale getirilmesi için "Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir." ibaresinin, teklif metninden çıkartılması gerekmektedir.

Teklifin 40'ncı maddesiyle; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa eklenen madde 41/F'nin birinci fıkrası; çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılmaları öngörülmektedir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasıyla da; kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibinin, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmemesi durumunda, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsiyle cezalandırılacağı öngörülmüştür. Söz konusu "fiil suç teşkil etse dahi" ibaresi uyarınca, açık şekilde, aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ne bis in idem ilkesi ihlal edilmektedir. Anayasa Mahkemesi, aynı fiil sebebiyle birden çok defa yargılanma ve cezalandırılma yasağını, aynı fiil için disiplin ve tazyik hapsi cezalarının öngörülmesini mümkün kılan bir düzenlemeyi iptal ederken, şu kararı almıştır:

"Hukuk Devletinde hangi eylemlerin suç sayılacağı ve bu suçları işleyenlere ne tür ve miktarda ceza verileceği yasakoyucunun belirleyeceği bir alandır. İnfaz hukukunun maddi ceza hukukunu tamamladığı ve onun ayrılmaz parçası olduğu gözetildiğinde, hangi cezaların ertelenip ertelenmeyeceğinin, seçenek yaptırımlara çevrilip çevrilemeyeceğinin, öndeme uygulanıp uygulanmayacağıının, tekerrüre esas olup olmayacağıının, şartla salıverilme

hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına veya adli sicil kayıtlarına geçirilip geçirilmeyeceği konusunun Anayasa'ya ve Ceza Hukukunun genel ilkelerine aykırı olmamak koşuluyla yasakoyucunun takdir yetkisi içinde olduğunun kabulü gerekir ...

İcra ve İflas Kanununun 337. maddesinin birinci fıkrasında ve 76. maddesinde borçlunun özgürlüğü bağlayıcı ceza ile cezalandırılmasını gerektiren eylem, mal beyanında bulunmama eylemidir. Yukarıda belirtildiği gibi hukuk devleti ve ceza hukuku ilkeleri gereği kişi aynı eylem nedeniyle birden fazla yargılanmaz ve cezalandırılmaz. İtiraz konusu kural uyarınca, müddeti içinde mazereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazılı olarak mal beyanında bulunmayan kimse disiplin hapsi cezası ile cezalandırılmasının yanı sıra, İcra ve İflas Kanununun 76. maddesine göre de mal beyanında bulunmama eylemi nedeniyle tazyik hapsi cezası ile cezalandırılabilir. Böyle bir olasılığın varlığı İcra ve İflas Kanunu'nun 337. maddesinde öngörülen disiplin hapsi cezasını, Anayasa'nın hukuk devleti ilkesinin düzenlendiği 2. maddesine aykırı hale getirmektedir". (E.S.: 2006/71, K.S.: 2008/69, K.G.: 28.2.2008).

Öte yandan, Türkiye'nin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ek 7 numaralı Protokol'ün 4. maddesi de, aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkını öngörmektedir. Bu itibarla; Kanun teklifinin 40. maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen madde 41/F'nin birinci ve üçüncü fıkraları, Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrasına da aykırıdır.

Teklifin 44'üncü maddesiyle; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanuna eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrası uyarınca; bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır. Bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacaktır ve anılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda, ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Söz konusu dördüncü kısmın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı, Adalet Bakanlığı'nın resmi internet sitesinde duyurulacaktır. Bu çerçevede, dördüncü kısmın henüz uygulanmadığı yerlerde, 2004 sayılı Kanun'un geçici madde 2'yi ihdas eden kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili maddeleri uygulanmaya devam edecektir.

5395 sayılı Kanun'a eklenen dördüncü kısmın yer (ratione loci) ve zaman bakımından uygulanmasını (ratione temporis) belirleme yetkisini Adalet Bakanlığına bırakan teklif metninin 44. maddesinin anılan düzenlemeleri; Anayasa'nın 87., 7. ve 2. maddelerine aykırıdır.

Gerçekten de; söz konusu teklif düzenlemesine göre, Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacaktır ve anılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda, ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Şu halde, Kanun'un dördüncü kısmı, ancak geçici madde 2'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir buçuk yıla kadar sürebilecek belirsiz bir sürenin sonunda Türkiye genelinde uygulanacaktır. İdare, dördüncü kısmının uygulanmasına başlanacak il veya ilçeleri tayin etme ve yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde söz konusu dördüncü kısmın ülke genelinde uygulanmaya başlayacağı tarihi belirleme konusunda yetki sahibi kılınmıştır. Bir başka deyişle, kanuni düzenlemelerin (Kanun'a eklenmek istenen dördüncü kısmın ve geçici madde 2'yi ihdas eden kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili maddelerin) hangi il veya ilçelerde, ne zaman uygulanacağını belirleme yetkisi, İdare'ye bırakılmıştır. Oysa kanunların yer ve zaman bakımından uygulanmaları, kanuniliğin asli unsurlarındandır. Bir başka deyişle; kanun metninde, hukuk normunun nerede ve ne zaman uygulanacağını belirli ve öngörülebilir olması gerekir. Ne ki; teklif metninin 44. maddesi, bu gerekliliğe riayet etmeyip, yasama yetkisi kapsamındaki bu hususları belirleme yetkisini İdare'ye bırakmaktadır. Bu itibarla, teklifinin 44. maddesiyle öngörülen geçici madde 2; Anayasa'nın, kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87. yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7. ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren hukuk devleti ilkesini içeren 2. maddelerine aykırıdır.

08/11/2021

Zeynel Emre

İstanbul

Turan Aydoğın

İstanbul

Tuğın Köse

Çorum

Alpay Antmen

Mersin

Rafet Zeybek

Antalya

Süleyman Bülbül

Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

2/3911 Esas Sayılı 'İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi 'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir:

Kanun koyucu, yasayı toplumsal sorunların çözümü için vaaz eder. Yasa yapmada esas olan toplumsal ihtiyaçların giderilmesidir. Oysaki komisyona daha önce de örneğini çok fazla yaşadığımız şekilde toplumun ihtiyacını gidermekten son derece uzak, asıl sorunu çözmenin çok uzağında, hatta sorunları daha kronik hale getirecek bir yasa teklifi getirilmiştir. Oldukça kritik konularda hazırlanan bu torba kanun teklifi maalesef beklentileri karşılamaktan oldukça uzaktır. Mevcut yasa ve genelgeler pratikte uygulanmaktan uzakken gelen teklifinin, bu açıkları kapatmadığı gibi işleri daha da zorlaştıracığı kuvvetle muhtemeldir.

İcra iflas daireleriyle ilgili düzenlemeler, çocuğun velayeti, boşanmış ebeveynler için disiplin hapsi ve yaptırım gibi konuları içeren bu teklif, her şeyden önce alt komisyonda görüşülmeli ve konunun uzmanı kişiler dinlenmeliydi. Çocuk velayeti gibi hassas bir konuda pedagog, sosyal hizmet uzmanı, çocuk alanıyla ilgili STK'lar ve kadın kurumlarının görüşünün alınmamış olması konuya ciddiyetsiz yaklaşıldığının en açık göstergesidir.

Yine aynı şekilde velayete ilişkin maddelerin dışında kalan cebri satışa ve icra dairelerine, ilişkin maddelerde de baroların görüşüne başvurulmamıştır. Yasa teklifi, kötü ekonomi yönetimi ile borçlular ve icralıklar ülkesi yapılan ülkede, icra iflas müdürlüklerinde yaşanan en temel sorunların başında gelen fiziki yetersizlik ve yoğun iş gücüne çözüm üretmeyi amaç edinmemiştir. Kısacası icra iflas dairelerine ilişkin düzenlemelerin yapıldığı teklifte, yapısal sorunlara çözüm sunulmamıştır.

Küresel karşılaştırma açısından borçların temerrüde düşme risk düzeyi en yüksek ülkelerden biri Türkiye'dir. Yani kişiler aldığı borcu ödeyememektedir ve neredeyse her kişiden biri icralık durumdadır. Bu riskin oluşmasının sorumlusu ise 2002 yılından bu yana ülkeyi yöneten AKP iktidarı ve ekonomi politikalarıdır.

AKP'nin finans politik yaklaşımı bağlamında borçlandırma ve bağımlı kılma politikaları, COVID-19'un hızlandırıcı etkisi ile de geldiğimiz noktada yurttaşları, haneleri, esnafı, şirketleri, kamuyu büyük bir ekonomik çöküşün eşiğine getirmiştir. Türkiye'de 28 milyon kişi icralık, 35 milyon kişi borçludur. Yani ülke nüfusunun %75'i borçludur. Pandemi sürecinde vatandaşın yaşamını idame ettirebilmesi için ekonomik önlemler alınmaması nedeniyle yaşanan kredi patlaması borçlu sayısında mutlak bir artışla sonuçlanmıştır. Böylece konut, ihtiyaç ve taşıt kredilerinden oluşan bireysel kredilere borçlu kişi sayısı 2021 yılında yaklaşık 35 milyona, bu kişilerin toplam borcu ise 899 milyar TL çıkmıştır.

Öte yandan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) üçüncü çeyrek verilerine göre her ilde bireylerin kredi kartı ve kredili mevduat hesabı büyümektedir. Yayınlanan verilere göre 9 ayda kredi kartı harcamaları toplamda yüzde 30,44 artmış, en

yüksek artış gösteren ile ise yüzde 43,44 ile Hakkari olmuştur. Kredili mevduat hesabı harcamaları ise toplamda yüzde 41,31 yükselmiş, KMH'ta en fazla artış gösteren il ise yüzde 59,1 büyümeyle Dersim olmuştur.

2003'te 2.5 milyar TL olan çiftçilerin toplam borcu, 180 milyar TL'yi buldu. Yani, AKP iktidarları döneminde çiftçinin borcu 72 kat artmıştır.

AKP Hükümeti, iktidarını sürdürmek için kamuyu her geçen gün daha fazla faiz ödemesine yönlendirmekte; kamunun çöküşü yüksek sesle çağrılmaktadır. Faiz oranları sadece kamu için değil bireyler, firmalar ve bankalar için de yüksektir. Ülkenin kredi risk primi, AKP'nin iç ve dış politikaları nedeniyle, yüksek olduğundan bu fatura her sosyal kesime yansımaktadır.

İktidar, koca bir ülke kredi kartları ile ayakta durmasına rağmen vatandaşları icra bataklığına sürükleyen politikalarından vazgeçmeden göstermelik düzenlemeler ile halkı oyalamaya ve borçlu vatandaş imal etmeye devam etmektedir. Oysaki vatandaşın derdi icralık olan evinin satışının kolaylaşması değil icralık olmamak için gerekli önlemlerin alınmasıdır. Efektif olmaktan uzak düzenlemelerden ziyade acilen vatandaşın borç batağından çıkmasına yardımcı olacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Bu bağlamda, Tüm vatandaşlarımızın 50.000 liraya kadar olan kredi kartı ve kredi borçlarının faizleri silinmelidir. Bazı sermayedarlara uygulanan kredi ve vergi borçlarını silme toleransı tüm yurttaşlara gösterilmelidir. Anaparaları faizsiz ve uzun vadeli olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Esnaflar ve vatandaşlar açısından kredi borçlanmalarında faizlerin silinmesi, borçların sıfır faizle yeniden düzenlenmesi, geleceğin ipotek altına alınmaması için adım atmayı sağlayacaktır. Bireysel kredi kartı borcu olanlardan temerrüde düşen ya da ödeyemeyenler için faizler silinmeli, ana borcun uzun ve taksitli olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

Kanun Teklifi ile çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının icrası, icra sistemi dışına çıkarılarak yeniden düzenlenmektedir. Değişiklikle, 'çocuk teslimi' veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin işlemlerin, Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince yerine getirilmesi ve tarafların harç ödeme zorunluluğunun kaldırılması düzenlenmiştir.

Çocuğun ana- baba ile görüşmesinin sağlanması Adli destek ve mağdur hizmetlerinin belirleyeceği 'teslim mekanları'nda gerçekleşeceği, İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilmemesi halinde teslim emrinin düzenleneceği, çocuğun 'teslim' edilmesini ve çocukla kişisel ilişki kurulmasını engelleyen taraf hakkında disiplin hapsi uygulanacağı, ilam ve tedbire uygun davranmama halinde velayetin değiştirilebileceği halleri düzenlenmiştir.

Kanun teklifi, çocuğun üstün yararı ilkesine aykırı olması, kadınların ve çocuklarının şiddete karşı korunmasına yönelik somut tedbirler içeren kurumsal bir mekanizma örgütlememesi, idari belirsizliklerle dolu olması, cins eşitlikçi bir yapıda olmaması ve birçok konuda anayasaya aykırılık içermesi sebebiyle geri çekilmelidir.

Partimizin defaatle dile getirdiği gibi kadınların ve çocukların korunması kadın dernekleri, feministler, çocuk hakları dernekleri ile konuyla alakadar sivil toplum örgütlerinin katılımı ve işbirliği ile çalışan bir Çocuk Bakanlığının kurulması gerekmektedir. Çocukları ilgilendiren bu önemli mevzunun Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın da dahiliyetiyle Çocuk Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak alt birimler tarafından ele alınması elzemdir. Çocukları ve kadınları ilgilendiren bu düzenlemenin alelacele ve hiçbir hassasiyeti gözetmeden yapıldığı ortadadır.

Teklif ilk bakışta, çocukların cebri icra yoluyla teslimini değiştirme iddiasında olması sebebiyle olumlu bir düzenleme gibi görünse de teklifin genel gerekçesi ile maddelerine bakıldığında “çocuğun üstün yararı” ilkesinin neredeyse baştan sona yanlış yorumlandığı görülmektedir. Teklifin genel gerekçesinde çocukla kurulacak kişisel ilişkinin “annelik veya babalık duygusunun tatmini”ne indirgenerek düzenlenmesi; çocuk, malvarlığına ilişkin “verme borcunun” konusuymuş gibi “çocuk teslimi” ifadesinin kullanılması; çocuğun kişisel ilişki kurmasının salt olarak ebeveynlerin hakkı olarak görülmesi ve tam da bu noktada çocuğun gerekirse kolluk marifetiyle ve zor kullanılarak “hak sahibi” ebeveyne tesliminin sağlanmasıyla teklif, çocuğun üstün yararını gözetmekten çok verilen mahkeme kararının her ne olursa olsun icra edileceğinin altını çizmektedir. Bu bağlamda çocuğun teklifte ilişkiyi kuracak özne olarak değil kendisiyle ilişki kurulacak nesne olarak değerlendirildiği açıktır. Ancak kişisel ilişki kurma, kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır ve çocuğun korkularının, endişelerinin ve isteklerinin ön planda tutulması gerekmektedir. Çocuğun kişisel ilişkisinin düzenlenmesi ve sağlıklı bir biçimde sürdürülmesi salt kararın icrası anlamına gelmeyen; kendine özgür, dinamik, esnek ve multidisipliner bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Borçlar hukukuna ilişkin sözleşmelerde dahi “yapma borcunun” zorla icra edilemeyeceği kabul edilirken çocuğa bu konuda dayatmada bulunulması çocuğun üstün yararını gözetmekten tamamen uzaktır. Türkiye'nin de tarafı olduğu BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 9. Maddesinin üçüncü fıkrası “Taraf Devletler, ana-babasından veya bunların birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun, kendi yüksek yararına aykırı olmadıkça, ana babanın ikisiyle de bir biçimde kişisel ilişki kurma ve doğrudan görüşme hakkına saygı gösterirler” diyerek çocuğun kişisel ilişki kurmanın öznesi olduğunu açıkça ifade etmektedir. Yine yerel mevzuata göre boşanmayla birlikte ergin olmayan müşterek çocukların velayetinin boşanan eşlerden birine bırakılması gerekmektedir ve bu aşamada tarafların velayetin hangi tarafa bırakılacağı hususunda anlaşmaları hâkim açısından bağlayıcı değildir. Çünkü velayet, kamu düzenine ilişkindir ve anne-babanın istek ve hırslarından azade bir şekilde çocuğun üstün yararını gözetmek zorundadır. Dolayısıyla çocuğun salt ebeveynlerinin eylemlerinden ötürü bir yapma edimi içerisine sokulması, çocuğa rağmen çocuk adına kişisel ilişki kurmak anlamına gelmekte ve ilgili tüm genel ve özel kanunlar ile Anayasa'nın 90. maddesine göre usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir.

Teklif, her ne kadar ebeveynler arasında bir ayrıma gitmediği için “eşitlik” ilkesine aykırı görünmüyor olsa da somut koşullar göz önüne alındığında teklifin cinsiyetçi bir düzenleme olduğu ortadadır. Şöyle ki; TÜİK verilerine göre sadece 2020 yılında kesinleşen boşanma davaları sonucunda 124 bin 742 çocuğun velayete verildiği görülürken bu çocukların velayetinin %75,8 oranında anneye verildiği görülmektedir. “Bakım verme görevi”nin kadına

yüklendiği bu koşullarda erkek şiddetinden kaçmak durumunda olsa dahi hapis cezası dahil her türlü yaptırımla karşılaşacak kesimin çok yüksek oranda kadınlar olduğu göz önünde bulundurulduğunda ayrımcılık içeren bu teklif karşısında mutlak eşitlikten bahsetmek mümkün olmayacaktır. Eşitlik ilkesi, ayrımcılık yasağı ve pozitif ayrımcılık birbirleri ile iç içe giren kavramlardır. Kişinin din, dil, cinsiyet, siyasi görüş veya etnik kökeni nedeni ile bir ayrımcılığa uğraması karşısında bu kişilere ayrımcılık yapılmaması ve diğerleri konumuna getirilmeleri bir bakıma eşit davranma ilkesini gerekli kılar. Anayasa'nın 10. Maddesinin ikinci fıkrası; "kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür" derken retorik bir eşitlikten değil gerekirse pozitif ayrımcılık yoluyla Devlete gerçek bir eşitliğin sağlanması görevini yüklemekten bahseder. Dolayısıyla somut koşullar göz önüne alınmadan salt teoride eşitliği sağlamaya çalışan bu teklif Anayasa'ya aykırıdır.

Mevcut uygulamada velayetin değiştirilmesi oldukça istisnai hallerde gerçekleşmektedir. Çocuğun velayetini elinde bulunduran tarafla kurduğu sürekli ilişki, çocuğun eğitim hayatı, sosyal çevresi göz önüne alındığında zorunlu olmadıkça çocuğun velayetinin değiştirilmemesi gerekmektedir. Ayrıca velayetin kötüye kullanılması halinde de mevcut hukuk sisteminde çocuğun üstün yararının gereklerine göre velayetin değiştirmesi davası açılabilir. Bu iddiada bulunan tarafın dava hakkı haizdir. Dolayısıyla velayetin değiştirilmesinin çocuğun menfaati bakımından istisna olması asıl iken kanun teklifi ile bu konu kolaylaştırılmak istenmektedir. Bu da çocukları bu kaotik ilişkilerin mağduru haline getirme tehlikesi yaratmaktadır.

Kanun teklifinde Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü'nce belirlenen çocuk 'teslim mekanları' nda kadınların boşandıkları veya boşanma sürecinde oldukları erkeklerin şiddetine maruz kalma ihtimalleri düşünülerek kadınları ve çocukları erkek şiddetine karşı koruyacak bir tedbir düzenlenmemiştir. Her gün en az üç kadının adliye kapılarında, okul önlerinde şiddete uğradığı, öldürüldüğü gerçeği düşünüldüğünde kadınları korumasız bırakan bu düzenleme kabul edilemez.

Kanun teklifinin bu haliyle yasalaşması halinde kadınlar şiddet tehdidi, can güvenliği riski olduğu için çocukları 'teslim etmemeleri' halinde disiplin hapsi ile karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Bu durumda hem kadınlar cezalandırılmak istenmekte hem de çocuğun disiplin hapsi karşısında içine itileceği psikoloji göz ardı edilerek çocuğun üstün yararı yok sayılmaktadır.

Teklifle çoğunlukla velayeti elinde bulunduran kadınların haklı gerekçeleri hiçe sayılarak, şiddet, tehdit ve zorlamaya maruz kalıp kalmadıkları araştırılmadan kadınlara karşı 'çocuk kaçıran' muamelesi yapılmaktadır. Halbuki çocuk aracılığıyla boşandığı kadınların yaşamını gözetleyen, baskı ve tacizi sürdüren erkeklerin artık harç bile ödemek zorunda olmadıkları bir düzenlemeyle çocukları nesneleştirme ihtimalleri ele alınmamıştır. Her ilişkiye özgü durumların araştırılması, kadınların sakıncalı bulunduğu durumların olup olmadığının, çocukla kişisel ilişki kurmak isteyen babanın çocukla gerçek anlamda iletişim kurup kurmadığının, çocukla ilgilenip ilgilenmediğinin, çocuğa karşı şiddet uygulayıp uygulamadığının saptanması

ve her kişisel ilişki kurulması öncesi ve sonrasında çocuğun uzmanlarla görüştürülmesi gerekmektedir.

Teklif metninde konu icra müdürlüklerinin görevinden çıkarılıyormuş gibi görünse de kararın yerine getirilmesindeki işleyişin değişmediği, sırf göstermelik bir düzenleme yapıldığı ortadadır. Çocuk hiçbir suretle kolluk zoruyla karşı karşıya bırakılmamalıdır. Ancak düzenleme mevcut durumundan farksız bir yöntem geliştirememiştir. ‘Teslim’ emrine uyulmaması ve çocukla kişisel ilişki kurulmasının engellenmesi halinde kolluk zoru uygulanacağı düzenlenmiştir. Kadına yönelik erkek şiddetinin yoğun yaşandığı gerçeğinden hareketle görüşmeler esnasında kadınların, çocukların ve diğer görevlilerin erkek şiddetine karşı korunması amacıyla kolluk bulundurulmalıdır. Ancak bu kolluğun çocukta bir travmaya sebep olmaması açısından sivil giyinimli olması, pedagoji eğitimi almış olması, çocuğu ve tarafların hikayesine vakıf olması gerekmektedir.

Teklif metninde Adli destek ve mağdur hizmetlerinde çalışan uzmanların mahkemeden bağımsız görev yapacağından söz edilmektedir. Bu durum rastgele görevlendirilen, her seferinde değişme riski olan uzmanın çocuğu tanımadan, her somut olaya özgü özellikleri, ilişkilerdeki şiddet geçmişini bilmeden raporlama yapma tehlikesini doğurmaktadır. Teklifte sözü edilen ‘danışmanlık tedbiri’ de oldukça muğlaktır. Bahse konu danışmanın uzmanlık alanı, tecrübesi ve yetki sınırları belirsiz bırakılmıştır. Ayrıca Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince yürütülmesinin söz konusu birimde hem yeterli ve donanımlı çalışanın olmaması hem de boşanmış ailelerinin mağdur olduklarına dair ön kabulün ve boşanmanın kötü olduğu düşüncesine yol açması bakımından da sakıncalar doğuracağı ortadadır.

08/11/2021

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimizdir.

Kanun Teklifinin Geneli Üzerine Değerlendirmeler

İcra ve İflas Kanunu daha önce 4 kez değişikliğe uğramış olup en son Mayıs 2021 tarihinde 21 maddelik, İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmeleri Adalet Komisyonunun ve Genel Kurulda tamamlanarak kanunlaşmıştı. 21 maddelik bu teklif 7 ayrı kanunda düzenlenmeler getiren bir torba kanundu.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle birlikte sayıları artan torba kanun teklifleriyle İcra İflas kanununda ve uygulamada yer alan sorunlar çözülmeye çalışılmakta ancak kanunun sistematığı ve hukuki istikrar ilkeleri sürekli çıkarılan torba kanunlarla zarar görmektedir.

1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun yeni baştan yazılmasına ilişkin oluşturulan komisyon çalışmalarını tamamlamıştır. Her yıl parça parça değişiklik yapmak yerine, İcra ve İflas Kanununun yeni baştan yazılan metni yasalaştırmak üzere çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Görüşülmekte olan kanun teklifi, 7 kanunda değişiklik yapan 54 maddelik bir torba kanundur. Komisyon görüşmelerinde 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik getiren bir madde ihdası önergesi AK Partili milletvekilleri tarafından teklif edilmiş ancak Genel Kurul'da görüşülmek üzere önerge geri çekilmiştir.

1. 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu
2. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
3. 3717 Sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
4. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
5. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu
6. 5717 Sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun
7. 7155 Sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunu

Görüşülmekte olan kanun teklifi basında “5. Yargı Reformu Paketi” olarak tanıtılmaktadır. Ancak, bir reform niteliğinde olmadığı açıktır. Zira kanun bugünün bilişim teknolojilerinden de yararlanarak icra ve iflas işlemlerini çabuklaştırmayı, hızlı çözümlere varabilmeyi, icra dairelerindeki yığılmaları ve yaşamı kolaylaştırmayı, velayet ilişkisinde çocuğun mal olarak görülmekten çıkarılması amaçlayan düzenlemelerden ibarettir.

Cumhurbaşkanı tarafından 2019 yılının Mayıs ayında kamuoyuna açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve 2021’in Mart ayında açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı ile AK Parti yeni “yargı reformları” sürecini başlatmıştır. Yargı Reformu Strateji Belgesi ile 9 amaç, 63 hedef ve 256 faaliyet; İnsan Hakları Eylem Planı ile 9 amaç, 50 hedef ve 393 faaliyet belirlenmiştir. Bugüne kadar çıkarılan tüm yargı reformu paketlerine yazdığımız muhalefet şerhlerinde, muhalefetin önerilerinin gerek Komisyon gerek Genel Kurul görüşmelerinde göz ardı edildiği, çıkarılan paketlerin mevzuat değişikliğinden ibaret olup, yargının ve yargısal faaliyetlerin en sorunlu alanlarına müdahale edilmediği, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının güçlendirilmesi noktasında çok elzem adımların atılmadığı detaylarıyla ifade edilmiştir. Zira hakimler ve savcılar tarafından her yargı paketi sonrasında ve öncesinde çıkarılan pakette yer alan hükümleri dahi kadük bırakacak uygulamalar icra edilmiş ve kararlar verilmiştir.

“Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, kişisel özgürlükler, adalete erişilebilirlik, uluslararası sözleşmelere uyum, AİHM kararlarına uyum” yol haritasıyla ortaya çıkmıştı ama bu hedeflerden hiçbiri tutmadığı gibi geldiğimiz noktada “Anayasa Mahkemesi kararlarını, AİHM kararlarını tanımıyorum, uygulamıyorum.” diyen yargıçlar ve savcılar var ve maalesef buna uymayanların öncelikle terfi edildiği kamuoyunun malumudur.

Görüşülmekte olan Teklif ile;

1. İcra işlemlerine ilişkin açık artırmanın daha önce mezar salonlarında yapılan bölümü de dahil olmak üzere bütünüyle elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin,
2. Haczedilen taşınır malların satış isteme sürelerinin taşınmazlarda olduğu gibi "bir yıl" olmasının,
3. Hacizli malların kıymet takdiri ile satış giderlerinin tarifeye belirlenmesi,
4. Hacizli mallarla ilgili satış talebiyle birlikte tarifeye belirlenecek giderin ödenmesinin zorunlu olması, giderin yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılmasının,
5. Sicile kayıtlı motorlu kara araçlarının muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılmasının zorunlu olmasının,
6. Borçlunun haczedilen malını rızaen satmasına imkân verilmesinin,

7. Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının icra sisteminin dışına çıkartılması ve bu işlemlerin Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri müdürlüklerince, taraflara mali bir külfet yüklenmeksizin yerine getirilmesinin,
8. Çocuğun velayet hakkına sahip anne veya babanın kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmemesi halinde ve çocuğun menfaatine aykırı olmamak şartıyla velayet sahibinin değiştirilebilmesinin,
9. Çocukla ilişki kurulmasıyla ilgili ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler, bu teslim emrini engelleyenler ve kendisine teslim edilen çocuğu ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde belirlenen yere getirmeyenlerin disiplin hapsi ile cezalandırılmasının, öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Teklifin çocuklara ilişkin maddeleri;

1. 1932'den beri uygulanan çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul, icra sistemi dışına çıkarılarak Çocuk Koruma Kanunu kapsamına alınması;
2. çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerde öncelikli olarak çocuğun örselenmemesini ve çocuğun polis zoru ya da müdahalesiyle yüz yüze gelmemesi ve bir travma yaşamamasının çocuğun ruhsal ve bedensel gelişim sürecinde son derece önemli olduğu gerekçesiyle çocuğun icranın konusu olmaktan çıkarılıp, Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde artık psikolog, pedagoğ, sosyal çalışmacı gibi profesyoneller eliyle bu sürecin yürütülmesi "çocuğun üstün yararı" açısından olumlu değerlendirilmektedir.

Anayasa'ya Aykırı Olan Maddeler

Teklifin 1., 40. Ve 44. Maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu düşünülmektedir.

Teklif metninin 1. maddesiyle, 2004 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 2. fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkra uyarınca, Adalet Bakanlığı tarafından, icra müdür ve müdür yardımcılarını arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz olacak icra başmüdürünün görevlendirilebileceği ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür. Yine teklif metninin 31. maddesiyle de, 657 sayılı Kanun'un 152. maddesine, icra başmüdürlerine adalet hizmetleri tazminatı ödenmesine ilişkin bir bent koyulmuştur.

Ancak Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesine göre, “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

Teklifin 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “fiil suç teşkil etse dahi,” ibaresi, Anayasa'nın 2. ve 90. maddelerine aykırıdır. Söz konusu “fiil suç teşkil etse dahi” ibaresi uyarınca, açık şekilde, aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ne bis in idem ilkesi ihlal edilmektedir. 2008 yılında Anayasa Mahkemesi, aynı fiil sebebiyle birden çok defa yargılanma ve cezalandırılma yasağını, aynı fiil için disiplin ve tazyik hapsi cezalarının öngörülmesini mümkün kılan bir düzenlemeyi iptal etmiştir.

Kanun teklifinin 44. maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrası uyarınca; bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır. Teklifin 44. maddesiyle öngörülen geçici madde 2; Anayasa'nın, kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87. yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7. ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren hukuk devleti ilkesini içeren 2. maddelerine aykırıdır.

Alt Komisyon İhdası Hakkında

Alt komisyonlar, ihtisas komisyonlarına havale edilen işlerin daha detaylı incelenmesine imkân sağlamak amacıyla, komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılım oranı dikkate alınarak oluşturulan küçük çalışma gruplarıdır. Alt komisyonlar, tekliflerin olgunlaştırılması yönünde teknik çalışmalar yapılmasına ve üzerinde uzlaşılabilir bir metin hazırlanmasına zemin oluşturabilmektedir. Alt komisyon metni veya raporu bağlayıcı olmamakla birlikte uygulamada komisyonlar tarafından genellikle benimsenmektedir.

7 ayrı kanunda değişiklik getiren bu torba kanun teklifinin, STK temsilcileri, barolar, üniversiteler, ve katkı sağlayacak paydaşların katkı sunabileceği alt komisyonda görüşüldükten sonra komisyon gündemine alınması katılımcı kanun yapım tekniği bakımından gereklidir. Kanun teklifi oldukça kapsamlı olup, özellikle çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasıyla ilgili olarak Türk Medeni Kanunu, Çocuk Koruma Kanununda oldukça ayrıntılı

ve yeni hükümler öngörülmektedir. Komisyon üyelerine yeterli inceleme süresi tanınmamıştır. Alt Komisyon kurulması halinde konunun uzmanlarından, yargı organı temsilcilerinden ve doktrinden istifade imkânı sağlanmış ve Teklif ayrıntılı şekilde incelenmiş olacaktır.

Buna rağmen, alt komisyon kurulması ve kanuna katkı sunabilecek paydaşların görüşleri alındıktan sonra teklif üzerinde görüşmelerin devam etmesi gerektiği inancıyla verdiğimiz önerge reddedilmiştir.

Ekonomik Sorunlar, İcra Dosyaları, Kredi Borçları

2003 yılında 2,5 milyar olan çiftçi borçları, bu yıl 200 milyarı aşmıştır; tarım kredi borçları, ziraat bankası ve özel bankalarla birlikte. Yine, BDDK verilerine göre, hane halkı borcu, vatandaşın bankalara olan, tüketici ve kredi kartı borçları da dâhil 2002’de 6,3 milyar iken 2021’in ilk altı ayında sadece 874 milyara çıkmıştır. Yine, Ulusal Yargı Ağı’ndan alınan verilere göre 2008 yılında 8 milyon icra iflas dosyaları var iken 2018’de 19 milyon 901; 2021 yılında yedi ayda 25 milyon dosya vardır.

İcra ve İflas Dosya Sayısı	2008	2018	2020	2021 (ilk 7 ay)
UYAP Verileri	8 milyon	19 milyon 901 bin 807	30 milyon 384 bin	25 milyon

Hane Halkı Borcu (vatandaşın bankalara olan tüketici ve kredi kart borcu dahil)	2002	2006	2010	2015	2020	2021(ilk 6 ay)

BDDK Verileri	6.3 milyar TL	68.9 milyar TL	172.7 milyar TL	375.2 milyar TL	820.7 milyar TL	874.2 milyar TL
----------------------	---------------	-------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kredi Kayıt Bürosu (KKB) kayıtlarına göre Türkiye'de 34 milyon 119 bin 250 kişi bireysel kredi müşterisidir (konut, araç, ihtiyaç kredisi kullanan kişi). Yine aynı kayıtlara göre Türkiye'de 2020 yılında kredi kartı borcu takipte olan yurttaş sayısı, 1 milyon 272 bin 62'dir.

2021 Eylül Ayı verilerine göre, işgücüne katılan sayısı 33 milyon 209 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Yani işgücüne katılan kişilerin yüzde 90'dan fazlası kredi kullanmış ve bankaya borçludur.

Çiftçilerin 2003 yılında 2,5 milyar TL olan toplam borcu; 2021 yılında bankalara 149 milyar, tarım kredi kooperatifine 10 milyar ve serbest piyasaya olan borçlarla birlikte 200 milyarı aşmıştır.

Sorunlar ve Öneriler

Vatandaş, kredi kartı ve banka kredisi borçlusu olarak hayatını zor idame ederken, İcra ve İflas Daireleri, borç tahsil edebilmek bir yana uygulamadan kaynaklanan sorunlarla uğraşmaktadır.

İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerdeki icra daireleri, kapalı ve açık icra dosyalar hakkında yapılacak işlemlerde haftanın her günü için farklı farklı uygulamalar tespit etmiştir. Bu farklılık karışıklığa ve düzensizliğe yol açmaktadır. Dairelerin tümünde yeknesak uygulamaların bulunmaması, vatandaş nezdinde "bugün git yarın gel" uygulaması olarak algılanmaktadır.

İcra dairelerinde yer alan kapanan dosyalar 10 yıl süreyle saklanmaktadır. Bu sebeple, icra daireleri ve arşivleri üst üste istiflenmiş dosya yığınlarıyla doludur. Kapanan dosyaların itinalı bir şekilde dijital ortama aktarılarak, fiziki nüshalarının imha edilmesi konusunda gerekli tedbirler alınmalıdır. Ülkemizde her yıl açıklanan ve Ulusal Yargı Ağı'ndan alınan verilere göre milyonlarca icra dosyası gözükmektedir. Uygulamada haricen anlaşma yani icra dairesine bildirmeden, dosyayı kapatmadan borcu ödeme ve sonlandırma söz konusudur. Dolayısıyla bu dosyalar Türkiye'de bir sayı kirliliğine sebep oluyor hem de adliyelerdeki icra müdürlüklerindeki bu dosyalar fiziki olarak büyük yer kaplıyor. Bugün büyük adliyelerde artık kapanmamış dosyalar, derdest dosyalar bile arşivlerde görülmeye başlanıyor. Bu sorunun temelinde, icra dosyalarında kapatmak için istenen harç bedeli yer almaktadır. Borçlu icra dairesine bir de ekstradan haricen anlaşmalarda çıkan %4.5'lik harcı ödememek için borcun

ödüdüğü ve dosyanın artık kapandığı icra dairesini bildirilmiyor. Bu harç makul seviyelere indirilirse, icra dosyalarında bu kabaran rakamlar azalacaktır.

Yediemin sistemine ilişkin pek çok şikâyet söz konusudur. Çok defa yangın çıktığı, emanete alınan taşınırların kaybolduğı, bulunamadığı, belli organize suç örgütlerinin elinde olduğı şekilde basına yansıyan haberlerde ve uygulamada yer alan memurların şikayetleri, söz konusudur. Yediemin sisteminin nitelikli hale getirilmesi, mevcut yedieminlerin denetlenmesini ve yeniden kanunla tespit edilecek nitelikleri haiz kişilerin yediemin olabileceğı hususları kanunlaştırılmalıdır. Lisanslı Yediemin Depoları Yönetmeliğı vardır ancak uygulamada denetim eksikleri ve sorunlar vardır.

İcra memur ve müdürlerinin özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalıdır. Mesai ücretleri ve harcırahlar, maaşlara tam olarak yansıtılmalı, rapor alınması ve izinli olunması durumlarında kesinti yapılmalıdır.

Görüştürmekte olan kanunla oluşturulması planlanan icra daire başkanlıklarında Hukuk fakültesi mezunu, on yıllık kıdemi olan ve icra dairelerinde müdürlük görevi yürüten kişilerin daire başkanı, daire başkan yardımcısı olarak seçilmesi faydalı olacaktır. Zira uygulamadan gelen müdürler, alacaklı-borçlu dengesini geçmiş tecrübeleri ile daha açık bir şekilde tespit edebilecektir.

Yine rehinli araçlarda rehinin paraya çevrilmesi sırasında, vatandaş aracını getirip teslim etmiyor ya kaçırma yoluna gidiyor, ya bir köşede çürüyor, ya da parçaları sökülerek imha gelir elde edilmek isteniyor, eğer aracı vatandaş getirmiyorsa en azından burada üç ay bir disiplin cezası getirilmesi bu kötü niyetli insanların emellerinin önüne geçmek noktasında faydalı olacağı kanaatindeyiz.

İhalenin feshi davalarında her ne kadar kanunda “Taraflar dava açar.” diyorsa da uygulamada ihaleyle hiç alakası olmayan kötü niyetli insanlar dava açıyorlar, dava bir, bir buçuk yıl sürüyor, ve günün sonunda hâkim taraf olma hakkı ve yetkisi bulunmadığı için davayı reddediyor ama geçen sürede kötü niyetli olarak ve hukuki yollar kullanılarak ihalenin neticelenmesi engelleniyor. Bu konuda, gerekli düzenlemeler yapılması elzemdir.

Her çıkarılan yargı reform paketinde dile getirdiğimiz üzere, Vergi Usul Kanunu’nun 359’uncu maddesinden kaynaklanan mağduriyetlerin bir an evvel giderilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması şarttır. Bu konuda, İYİ Parti olarak, kanun teklifi, araştırma önergesi, komisyonlarda ve genel kurulda madde ihdası önermeleri verilmiş ancak ilerleme kaydedilememiştir.

Teklifin Maddeleri Üzerine Değerlendirmeler

1. Madde

Birleştirilmiş icra daireleri ile iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürünün görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır. İcra başmüdürlüklerinin görev ve yetkilerinin kanunla belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, hali hazırda yürütme tarafından atanan icra müdürlerinin üzerine yine yürütme tarafından atanacak icra başmüdürlükleri getirilmesi, yürütmenin yargı üzerindeki tahakkümü kuvvetlendirecek ve pratikte keyfiyete imkan tanıyacak bir uygulamadır. Bu nedenle kanun metninden çıkarılması gerektiği teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

2. Madde

Kurulacak İcra Daireleri Başkanlığı'na atanacak Başkan Yardımcısının sayısının 1'den fazla olması halinde, bunlardan bir tanesinin Hukuk veya 4 yıllık belirli bölüm mezunları ve en az meslekte 10 yıllık tecrübeye sahip İcra Başmüdür, İcra Müdürü ve İcra Müdür Yardımcısı arasından seçilmesine ilişkin bir düzenlemenin getirilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz. Şöyle ki ; Bu sayede meslekte yükselme imkanı olacak ve bu bağlı olarak çalışanların motive ve çalışma isteklerinde artış sağlanacaktır.

5. Madde

Madde ile İcra İflas Kanununun 36 maddesinde değişiklik yapılmakta ve değişiklik ile “Ücreti ilgililer tarafından verilirse İcra Mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir” ibaresi eklenmektedir. İcra Mahkemesince gerek hükmü veren Mahkemeye gerekse de İcra Dairesine gönderilecek bildirimler UYAP sistemi üzerinden ücretsiz olarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle “Ücreti ilgililer tarafından verilirse” ibaresinin çıkartılması daha uygundur.

7. Madde

Madde ile İcra ve İflas Kanununun 88 maddesinde “Haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslim hazır hale getirilir, aksi takdirde satış yapılmaz.” şeklinde ekleme yapılmıştır. Metinde yer alan “veya ihale alıcısına teslim hazır hale getirilir” ibaresi uygulama da bir çok tereddüt ortaya çıkartacaktır. Burada anlatılmak istenen hususun açık ve net bir şekilde açıklanması veya madde metninden çıkartılması gerekmektedir. Çünkü muhafaza altına alınmayan bir malın ihale alıcısına teslim hazır hale getirme imkanı bulunmamaktadır.

8. Madde

Madde ile İcra ve İflas Kanununun 97/a maddesinde 3. şahsın yedieminliği kabulü halinde malın muhafaza altına alınmaması, mahkemece takibin devamına karar verilmesi halinde muhafaza altına alınabileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Mevcut düzenleme itibarıyla yedieminliğin hukuki ve cezai sorumluluğu açısından herhangi bir caydırıcılığı bulunmamaktadır. Bu nedenle de bu maddeye dayanılarak kötü niyetlerin önü açılacaktır. Buna bağlı olarak mal kaçırımlar ve tarafların hak kayıplarına neden olma ihtimali ortaya çıkacaktır. Bu nedenle ;

- 1) Yedieminliğin suiistimal edilmesi halinde cezai sorumluluğa ilişkin ek bir düzenleme yapılması,
- 2) Aynı zamanda de İcra Mahkemesince inceleme yapılarak verilecek kararın bir süreye bağlanması, sürecin daha hızlı ve sağlıklı ilerlemesini sağlayacaktır.

Komisyon görüşmelerinde; “Madde ile 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ekleme yapılmakta ve borçlu ile üçüncü kişinin bahse konu malı birlikte bulundurması halinde haczedilen malın muhafazasıyla ilgili hüküm sevk edilmektedir. Bu kapsamda, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin haczedilen malın yedieminliğini kabul etmesi halinde mal muhafaza altına alınmayacaktır. Takibin devamına karar verilmesi halinde mal muhafaza altına alınabilecektir. Pratikte, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin kötü niyetli olması durumunda telafisi mümkün olmayan olumsuz sonuçların doğması muhtemeldir. Bu kapsamda ilgili değişikliğin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.” Şeklinde formüle edilen gerekçe ile maddenin teklif metninden çıkarılması talep edilmiş ancak kabul edilmemiştir.

9. Madde

Teklifin çerçeve 9'uncu maddesi ile 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 106'ncı maddesi değiştirilmekte ve haczedilen malların satışının hızlı bir şekilde yapılabilmesi için kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir (Madde 9/3).

Bu düzenlemenin yürürlükteki haline göre, alacaklıların haklarını ve alacağına ulaşma imkanını kısıtlamaktadır. Zira alacaklılar, borçlunun malına haciz koyabilmek ve böylece alacağına ulaşabilmek için sadece satış avansı miktarını yatırmaktadır. Satış avansı bedeli icra müdürleri tarafından malın değerine göre belirlenmektedir.

Bu uygulama ile borçludan olan alacağını elde edememiş ve zaten mağdur durumda olan alacaklının, alacağını elde etme hakkı ve imkanı sağlanmaktadır. Ancak teklife göre alacaklılar, kıymet takdir ve satış giderinin tamamını yatırmak zorundadırlar. Bu durum zaten mağdur olan alacaklının, borçlunun malını haczederek alacağına ulaşma imkanını zorlaştırmaktadır. Yani alacaklı ancak parası var ise alacağına kavuşabilecektir. Söz konusu düzenleme borçluyu korumakta, alacaklının haklarını korumamaktadır.

Madde 9/4'te sicile kayıtlı motorlu kara araçlarının satışı da yine kıymet takdiri, muhafaza ve satışa ilişkin giderlerin peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir. Hacizli aracın muhafazası için yediemin otoparklarına ödenmesi gereken ücretin de peşin olarak tahsili teklifte öngörülmüştür. 3'üncü fıkrada açıkladığımız üzere alacaklının alacağını tahsil etmesi haczedilen malın satışı zorlaştıran zaten ekonomik olarak alacağını tahsil edemeyen ve zor durumda olan alacaklının alacağını tahsil etmesine engel olabilecek bir maddedir. Adeta ekonomik olarak güçlü alacaklıyı korumakta ekonomik olarak zorda olanı korumamaktadır.

Madde 9/5 te ise satış giderlerinin peşin yatırılmaması halinde satış isteme süresinin devam edeceği ama öngörülen süre içerisinde yatırılmadığı takdirde sürenin dolması ile haczin kalkacağı öngörülmüştür. Satış masraflarının eksik olduğu tespit edilirse (15) on beş günlük süre verileceği bu süre içerisinde yatırılmaması halinde satış talebinin yapılmadığına dair karar verileceği öngörülmüştür.

Madde değişikliği ile İcra ve İflas Kanununun 106 maddesi tamamen değiştirilmektedir.

Teklif maddesinin 2 fıkrasında “Bir yıllık süre içinde satışı istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkında satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar.” hükmüne yer

verilmiştir. Yine 15 nolu teklif maddesinin 7 fıkrasında “Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir.” Düzenlemesine yer verilmiştir. Yukarıda yer alan düzenleme birlikte değerlendirildiğinde, kanun maddeleri arasında çelişki bulunmaktadır. Bu çelişkinin giderilmesi gerekmektedir.

Komisyon görüşmelerinde; “Değişiklikle teklifte yer alan muğlaklığın giderilmesi amaçlanmıştır. Zira, teklif ile vaki olmama müessesesine karar verecek makam konusunda belirsizlik mevcuttur ve doğuracağı hukuki sonuçlar bakımından bu hususun açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir; gerekçesi ile Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 9 uncu maddesiyle değiştirilen kanunun 106 ncı maddesinin 6’ncı fıkrasında yer alan “vaki olmamış sayılır” ibaresinden önce “icra müdürlüğüne” ifadesi eklenmesi” teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

10. Madde

Teklifin çerçeve 10’uncu maddesi; İcra ve İflas Kanununun 110’uncu maddesinde yapılan değişikliğe ilişkindir. Madde 106’da yapılması öngörülen değişiklik ile uyumlu olması açısından giderlerin mevcut İcra ve İflas Kanununun 110’uncu maddesinde belirtilen icra müdürlüğü tarafından belirlenen gider avansının yatırılmaması halinde haczin kalkacağına dair hüküm fıkradan çıkarılmıştır. İcra ve İflas Kanununun 106 ile teklifte belirtilen satış muhafaza ve tüm giderlerin peşin olarak yatırılması ile şartlar daha da alacaklı tarafından ağırlaştırılmıştır.

Bu düzenleme ile kıymet takdir masrafları, satış masrafları peşin yatırılmadığı takdirde alacaklının satış talebi geçersiz olacak ve hacizler kaldırılacaktır. Alacaklılar bu nedenle hak kaybına uğrayacak, borçlular korunmuş olacaktır. Teklifte İcra ve İflas Kanunu madde 106’ıncı maddesi için 5’inci fıkrada peşin yatırılmaması halinde “hacizler kalkacaktır” ibaresi bulunmaktadır. Hacizlerin kaldırılması borçlu talebi ile mi gerçekleşecek yoksa icra müdürlüğü re’sen mi hacizleri kaldıracağı hususunda bir açıklama bulunmamaktadır. Re’sen icra müdürlükleri tarafından hacizlerin kaldırılması halinde alacaklının alacağını tahsil edebilme olasılığı bile elinden alınmış olacaktır.

11. Madde

Teklifin çerçeve 11'inci maddesi de İcra ve İflas Kanununun 111'inci maddesinde düzenlenen taksitle ödeme hususunda yeni eklenecek fıkra ile alacaklı ile borçluya aralarında bir sözleşme yapma imkânı verilmiştir. Yapılan bu sözleşmenin ise icra müdürlüğü ile tutanak altına alınması eklenmiştir. Bu madde gereğince icra müdürlükleri tarafından borçlu tarafından icra müdürlüğünde bizzat imzalanan taahhüt ve bu taahhüde aykırı davranması halinde alacaklının şikayeti ile İcra ve İflas Kanununun 340'ncü maddesine göre taahhüdü ihlal suçu nedeni ile verilecek tazyik hapsinin fiilen ortadan kalkacağı ortadadır. Maalesef ki; bu fıkranın eklenmesi ile de alacaklının alacağına kavuşması engellenmektedir.

İcra ve İflas Kanunu madde 340'da düzenlenen taahhüdü ihlal suçunun halen yürürlükte olduğu da dikkate alındığında İcra ve İflas Kanununun 111'inci maddesindeki düzenlemenin yaptırımının olup olmadığı, bu sözleşmelerin 340'ıncı madde anlamında taahhüdü ihlal suçunu oluşturup oluşturmadığı konusunda açıklamaya yer verilmediğinden, bu düzenleme uygulamada aksaklık ve kat ışıklıklara neden olacak ve alacaklı ile borçlu zaten bu yolu tercih etmeyecektir. Yaptırımı olmayan sözleşmenin uygulama alanı olmayacaktır.

12. Madde

Teklif Maddesi ile İcra ve İflas Kanununa yeni bir madde olarak 111/a maddesi eklenmekte ve bu madde ile “Borçluya satış yetkisi verilmesi” düzenlenmektedir.

1. Maddenin ilk cümlesinde “haczedilen” ibaresine yer verilmekte, ayrıca ilgili maddenin 4 maddesinde “Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliği uygun düştüğü ölçüde bu kanunun diğer hükümlerine yer hükümleri uygulanır.” Şeklinde düzenleme yapılmış ise de haczedilen ibaresinden sadece haczi yapılan taşınır ve taşınmaz mal satışında istenebileceği, ipotek ve rehinli mallarda istenemeyeceği gibi bir izlenim ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle “haczedilen” ibaresinin “Hacizli, Rehinli ve İpotekli malın” şeklinde düzeltilmesi daha uygun olacaktır.
2. Yine maddenin ilk cümlesinin sonunda yer alan “kendisine yetki verilmesini talep edebilir” ibaresinin “Kıymet Takdiri Tebliğ Edilen İcra Dairesinden kendisine yetki verilmesini talep edebilir” şeklinde düzenlenmesi daha uygun olacaktır. Ancak satılacak malın üzerinde birden fazla haciz, rehin veya ipotek şerhi bulunması ve bu durumda birden fazla İcra Dairesinden kıymet takdirinin yapılması

durumunda hangi İcra Dairesinden yetki verileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş ve aynı zamanda kıymet takdiri ile ilgili olarak farklı dosyalardan yapılacak değer tespitlerinde farklı bedellerin ortaya çıkması gibi bir durum meydana gelecektir. Ayrıca borçlu tarafından suni borçlar ortaya çıkartılarak, yapılan muvazaalı takiplerde, belirlenecek kıymet takdirleri üzerinden hacizli malların mülkiyetinin düşük bedellerle el değiştirmesinin önü açılabilecektir. Bu durumda borçlu rızai satış yetkisini kötüye kullanabilecek ve alacaklının haklarına hanel getirecektir.

Bu gibi durumların ve sorunların ortaya çıkmasına engel olmak adına, farklı İcra Dairelerinden kıymet takdiri yapılması halinde, bu kıymet takdirlerinin sicile kayıtlı birimlere bildirilmesi ve birimler tarafından bunun satışı yapılacak taşınır veya taşınmazın siciline şerh verilmesi sağlanarak, en yüksek bedel üzerinden satış yetkisi verilmesi daha uygun olacaktır. Ya da İcra Dairesince kıymet takdiri yapılması halinde, kıymet takdir tutanağının bir suretinin haciz, rehin, ipotek koyan İcra Dosyasına bildirimini sağlanarak, geçerli ve kesinleşen kıymet takdirlerinden en yüksek bedel üzerinden satış yetkisi verilmesi şeklinde bir düzenleme daha uygun ve hakkaniyetli olacaktır. Ya da İcra Mahkemesince birden fazla kıymet takdirinden hangisi üzerinden satış yetkisi verileceğine yönelik karar vermesine yönelik bir düzenleme yapılabilecektir. Bu nedenle de anlaşmalı haciz gibi durumlarda olabilecek kötü niyetlerde ortadan kaldırılacaktır.

3. Yine ilgili madde ile borçluya taşınmazın kıymet takdirini ve satışını istemeye ilişkin düzenleme gerçekleştirilmiş olup, taşınır veya taşınmazın kaydında birden fazla haciz, rehin veya ipotek şerhinin bulunması ve aynı anda hem borçlunun hem de diğer haciz, rehin ve ipotek alacaklısının satış istemesi halinde meydana gelebilecek durumlar hakkında herhangi bir açıklama da bulunulmamıştır.

Bu nedenle borçluya satış yetkisi verilmesi halinde, bu durumun sicile kayıtlı malın kaydına şerh olarak verilmesi ve buna bağlı olarak diğer satış işlemlerinin durdurulmasına yönelik bir düzenleme yapılması daha uygun olacaktır.

4. Borçluya satış yetkisi verilmesi durumunda, satışı yapılan taşınmazın tahliyesine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş olup, borçluya verilecek yetki sonrasında satış halinde tahliyenin hangi süre de kim tarafından yapılacağına ilişkin bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

5. Borçluya satış yetkisi verilmesi durumunda, satıştan doğacak tapu satım harçlarının kim tarafından karşılanacağına ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Bu konuda bir düzenleme yapılması gerekmektedir.
6. Ayrıca borçlu tarafından Tapu Müdürlüklerinden hacizli, ipotekli taşınmazın 3.bir kişiye devri mümkün olup, bu durumlarda alacaklıların hak kayıplarına neden olmaktadır. Bu nedenle hacizli veya ipotekli taşınmazın Tapu Müdürlüğünden 3.kişiye satışı halinde, satış bedelinin ilk haciz koyan İcra Müdürlüğüne ödenmesi halinde satışın gerçekleşeceğine yönelik bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Teklif ile getirilen yeni bir düzenleme ise İcra ve İflas Kanununda halihazırda yer almayan ve borçluya haczedilen malın rızaen satış amacı ile yetki verilmesi hususudur. Kıymet takdirinin kendisinde tebliğinden itibaren (7) yedi gün içinde haczedilen malın satışı için kendisine de yetki verilmesini talep edeceği düzenlenmiştir. Borçluya yetki verilmesi halinde borçlunun da kıymet takdirini yaptırabilmesi söz konusu olacaktır. Borçlunun alacaklının alacağına kavuşması sürecini kısaltmaya yönelik bir düzenleme gibi görünse de borçlunun alacaklının alacağını tahsil etmesini engelleyecek bir süreç haline gelebilmesi olasılığı yüksektir.

Komisyon görüşmelerinde “İcra müdürü muhammen bedele ve diğer şartlara uygunluğu rahatlıkla tespit edecek durumda olup onayı yeterli görülmelidir. Teklif metninin bir güvence oluşturmadığı da ortadadır. Değişiklikle icra mahkemeleri gereksiz bir yükten kurtarılmış olacaktır;” gerekçesi ile İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 12 inci maddesinin üçüncü fıkrasının “Borçluya anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde, icra müdürü kanuni şartların gerçekleştiğini tespit ederse satışı onaylar.” şeklinde değiştirilmesi teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

13. Madde

Teklifin çerçeve 13’üncü maddesi ile elektronik ortamda açık artırma sureti ile satışa ilişkin hükümler düzenlenmektedir. Mevcut durumda elektronik ortam ile başlayan açık artırma fiziki ortamda verilen teklifler ile son bulmaktadır. Bu karma usulün terk edilerek satışları n tamamen elektronik ortamda yapılması (mahcuz malın en yüksek bedelle satışının yapılması ve teklif veren sayısının artırılması amaçlanarak) düzenlenmiştir. İhalenin sadece elektronik ortamda yapılacağı hususu belirtilmiş ise de elektronik ortamda yapılacak açık artırmanın nasıl yapılacağı, açık artırmanın şeffaflığı vs. hususunda netlik bulunmamaktadır. Hali hazırda fiziki

ortamlarda yapılan açık artırmalarda ihale katılımcıları, pey sürebilmekte ve açık artırma halka açık olarak, şaibeden uzak yapılmaktadır. Ülkemizdeki internet erişiminin yeterli olmaması da dikkate alındığında, ihale katılımlarında ciddi azalmaya neden olabileceği ve aynı zamanda da fırsat eşitliğine aykırı olabileceği değerlendirilmektedir

Maddenin ilk cümlesinde “Haczolunan malın satışı” ibaresine yer verilmiş olup, bu madde ile sadece haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin düzenleme yapıldığı ortaya konulmuştur. Ancak ipotekli ve rehinli mallar ile Satış Memurluğunca yapılacak satışları kapsamadığı gibi bir izlenim ortaya çıkacaktır. Bu nedenle ilgili maddenin ilk cümlesinde yer alan “Haczolunan malın satışı” ibaresinin “Bu kanuna göre Taşınır ve Taşınmaz malın satışı” şeklinde değiştirilmesi daha uygun olacaktır.

Bununla birlikte İcra İflas Kanununda, mezat satışlarının fiziki ortamda yapılmasının amacı aslında, teklif verenlerin birbirinin teklifini göreyek, icra yoluyla satılan malın daha yüksek bir bedel ile satılmasını sağlamaktır. Bu yol, alıcılar arasında rekabeti arttırarak, ihaleyi canlandırıp, satılan malın gerçek değerine en yakın şekilde alıcı bularak, borçlunun zarara uğramamasını ve alacaklı ya da alacaklıların gerçekleşen maksimum tahsilat ile alacağına daha fazla oranda ulaşmasını sağlamaktadır. Böylece hem borçlunun hem de alacaklının hakları korunmuş olur. Elektronik ortamda düzenlenen icra yoluyla mal satışlarının da, icra iflas hukukunun bu temel amacına zarar vermeyecek şekilde düzenlenmesi zorunludur. Kanun teklifinde icra-iflas hukukunun bu temel ilkesinin elektronik satış ortamında da korunup korunmayacağı anlaşılammaktadır. Sürecin açık şekilde değil, kapalı ve teklif verenlerinin birbirinin teklifini görme olanağının kapatıldığı bir şekilde düzenlendiği görülmektedir. Aynı mezat gibi açık ortamda yapılmalı ve elektronik zeminde bunun ortamı hazırlanmalı ve katılımcıların peyleri, diğerleri tarafından görülebilmelidir. Aksi düzenleme, kapalı zarf usulü ile teklif vermeye benzer bir durum yaratacaktır.

14. Madde

İcra İflas Kanununun 114 maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

1. Düzenlemenin 5 fıkranın 2 maddesinin sonunda yer alan “23:30’a kadar yatırılması gerektiği ibaresine”, İcra Müdürlüğünce paraların haciz mahalli dışında nakit olarak tahsil edilememesi durumu dikkate alınarak “23:30’a kadar İcra Dairesinin banka hesabına yatırılması gerektiği ibaresine” şeklinde düzeltilmesi daha uygun olacaktır.

2. Düzenlemenin son fıkrasında “İhalenin kesinleşmesine üzerine taşınırın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisi yatırılmasından sonra gerçekleştirilir. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesi düzenlemek zorundadır.” Hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan düzenleme ile Katma Değer Vergisinin ihalenin kesinleşmesi üzerine ödeneceği ortaya konulmaktadır. Ancak ihale alıcısının hangi süre içerisinde İcra Dairesine başvuracağı hususuna yer verilmediği gibi, bahse konu düzenleme Katma Değer Vergisine ilişkin mevzuat ile çelişmektedir. Katma Değer Vergisine ilişkin mevzuatta KDV'nin ihale bedelinin yatırıldığı tarihten itibaren en geç ertesi gün ödenmesi hususu düzenlenmektedir. Bu nedenle de KDV'nin ihalenin kesinleşmesinden sonra ödenmesi halinde Vergi Dairelerince cezalarının kesilmesi engel olmayacaktır. Ayrıca KDV beyannamesinin sorumluluğu İcra Müdürlüklerine ait olup, ihale alıcısının beyanname nedeniyle ödemeyi geç yapması halinde de İcra Müdürlüğünün cezai sorumlulukla karşı karşıya kalmasına neden olacaktır.

Bu nedenle ; İhale nedeniyle alınması gereken Katma Değer Vergisi ile İhale Damga Vergisinin ihale bedeli ile birlikte tahsil edilerek, KDV ve Damga Vergisi sorumlusu olarak İcra Müdürlüğünce Vergi Dairesine ödemesinin yapılmasına ilişkin olarak bir düzenleme yapılması daha uygun olacaktır. Eğer bu şekilde düzenleme yapılmayacak ise İhale alıcısının ihalenin kesinleşmesi üzerine kaç gün içinde icra dairesine başvuracağı ve ödeme yapacağı hususunda bir düzenleme yapılması uygun olacaktır.

15. Madde

Teklifinin çerçeve 15'inci maddesinin son fıkrasındaki düzenlemenin hukuken kabulü mümkün değildir. Teklif çok açık bir şekilde ihaleye fesat karıştırma suçuna benzer bir suçun işlenmesinin önünü açmaktadır. Düzenlemeye göre, satış gününde, elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle arttırmanın son on dakikasında teklif verilemediği tespit edilir ve icra müdürü, ertesi iş günü bunu tespit eder ise artırma süresini bir gün uzatabilecektir.

Bu durumu icra müdürü elektronik satış portalında açıklayarak, yeni artırma gününü, üç günü geçmeyen bir tarih olarak ilan edecektir. Bu yeni günde de ilk satışta güya son on dakikada teknik nedenlerle teklif veremeyen üçüncü kişiler, teminatları ile birlikte yeni tekliflerini verebileceklerdir. Bu hukuken kabul edilmesi mümkün olmayan, icra yoluyla satılacak olan

mala teklif veren dürüst alıcıların, tekliflerinin üçüncü kişiler tarafından bir şekilde öğrenilebilmesi ihtimaline ve ikinci satış tarihinde, önceki verilen teklifin ya da tekliflerin daha da üst ünde teklif verilmesine yol açabilecektir.

16. Madde

Bahse konu düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 118 maddesi değiştirilmekte olup, madde metninde 1 fıkrasının son cümlesinde yer alan “satış bedelini nakden ödemek zorundadır” ibaresinin “satış bedelini nakden İcra Dairesi hesabına ödemek zorundadır” şeklinde düzeltilmesi uygun olacaktır.

22. Madde

Bahse konu düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 130 maddesi değiştirilmekte olup, madde metninde yer alan “satış bedelini nakden ödemek zorundadır” ibaresinin “satış bedelini nakden İcra Dairesi hesabına ödemek zorundadır” şeklinde düzeltilmesi uygun olacaktır.

23. Madde

Bahse konu düzenleme 2’nci paragrafında yer alan “*İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedelini,*” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir.

1. Burada yer alan kira sözleşmesinin adi kira sözleşmesi olması halinde, bu kira sözleşmesi her zaman düzenlenebilmekte ve bu nedenle hak kayıplarına ve kötü niyetle hareket edilmesine neden olunabilecektir. Örneğin kira bedelinin yüksek olmasına rağmen, düşük bir kira bedeline ilişkin düzenleme yapılarak ihale alıcısının haklarının zarar görmesi sağlanabilecektir.

Bu nedenle bu tür kötü niyet ve hak kayıplarına neden olmamak adına “satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedelini,” ibaresinin “satışı yapılan taşınmazda resmi kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedelini” şeklinde düzenlenmesi daha uygun olacaktır.

2. İlgili kanun maddesi teklifinin son maddesinde “*ihale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.*” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Ancak iptal kararına kim tarafından karar verileceğine ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Bu nedenle iptal kararına kim tarafından karar verileceği ve ayrıca teslim hazır hale getirilmedikçe ibaresinden kastedilen hususun ne olduğuna açıklık getirilmesi daha uygun olacaktır.

Komisyon görüşmelerinde; “Bu süreçte devreye tahsil dairesinin sokulması süreci gereksiz yere uzatacaktır.” gerekçesi ile İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 23 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinin “Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde tazminat davasının açılmaması halinde, teminat resen hükmedilen para cezasından mahsup edilmek üzere hazineye irat kaydedilir.” şeklinde değiştirilmesi teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

24. Madde

Düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 135 maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Ancak ihale alıcısının tahliye istemine ilişkin hangi süre içerisinde tahliye isteme hakkı bulunduğu hususunda bir açıklık getirmemiştir. Bu da uygulama da sorunlara neden olmaktadır. Örneğin ihale alıcısı tescilden itibaren 1 yıl sonra da gelip tahliye talebinde bulunmaktadır. Bu gibi durumların önüne geçmek adına, “İhale alıcısı tarafından tescilden itibaren 3 ay içerisinde tahliye talebinde bulunmak zorundadır” şeklinde bir düzenleme yapılması daha uygun olacaktır.

25. Madde

Düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 142/a maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme ile sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine bankanın kesin ve süresin teminat mektubu sunması halinde kendisine düşen payın ödenebileceği hususunda düzenlemeye yer verilmiştir. Gerek Anayasa Mahkemesi ve gerekse de son zamanlarda Bölge Adliye Mahkemelerince sıra cetveline itiraz veya şikayet halinde bedelin nemalandırılması ve bu bedelin ilgisine

ödenmesine karar verildiği görülmekte, bu durumda da uygulama da sorunlara neden olmaktadır.

Bu nedenle düzenlemenin sonuna “Sıra cetveline itiraz veya şikayet edilmesi halinde ihale bedeli nemalandırılmaz” hükmüne yer verilmesi sorununu ortadan kaldıracaktır.

32. Madde

Madde düzenlemesi ile 3717 sayılı kanunda düzenleme yapılmaktadır. İcra İflas Kanununda yapılacak düzenleme ile fiziki satışlar kaldırılmakta ve elektronik satış uygulamasına geçilmektedir. Bu sayede belediyelere ödenen tellaliye ücretlerinin ödenmesine ve taraflara getirdiği yük ortadan kaldırılmaktadır. Buradan doğacak bedelin İcra Çalışanları arasında belirlenecek oranlar üzerinden dağıtımı, çalışanlara moral motivasyon sağlayacak ve diğer kurumlar ile icra çalışanları arasındaki özlük hakları açısından bir katkı sağlayacaktır.

40. Madde

Teklifin 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “*fiil suç teşkil etse dahi,*” ibaresi, Anayasa'nın 2. ve 90. maddelerine aykırıdır. Teklifte maddelerinde yer alan “*fiil suç teşkil etse dahi*” ibaresi uyarınca, açık şekilde, aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan *ne bis in idem* ilkesi ihlal edilmektedir.

Komisyon görüşmelerinde Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle Teklifin 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “*fiil suç teşkil etse dahi,*” ibaresinin çıkarılması için verilen önerge kabul edilmemiştir.

44. Madde

Kanun teklifinin 44. maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrası uyarınca; bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır.

Teklifinin 44. maddesiyle öngörülen geçici madde 2; Anayasa'nın, kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87. yasama yetkisinin devredilmezliği

ilkesini öngören 7. ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren hukuk devleti ilkesini içeren 2. maddelerine aykırıdır.

Komisyon görüşmelerinde Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle 44. Maddenin teklif metninden çıkarılması ya da detaylı bir madde ihdas edilmesi teklif edilmiş ancak kabul edilmemiştir.

08/11/2021

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

TOKAT MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ARSLAN VE
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ABDULLAH GÜLER
İLE 37 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlığının” ibaresi “Bakanlığı veya Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

“İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarının arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanuna 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İcra daireleri başkanlığı:

MADDE 3/a- İş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilir.

Başkanlıkta bir başkan ile yeteri kadar başkan yardımcısı bulunur. Başkan birinci sınıf olmuş, başkan yardımcısı ise birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının arasından muvafakatleri alınarak Bakanlıkça atanır. Ayrıca başkanlıkta, yeteri kadar icra başmüdürü, icra müdürü, icra müdür yardımcısı, icra kâtabi ve memur Bakanlık tarafından görevlendirilir.

İcra daireleri başkanı ve başkan yardımcılarının hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan hâkimlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Başkanlık, icra dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar; mevzuatla verilen görevleri yerine getirir.

Bu madde hükmü iflas daireleri ile iflas dairelerinde çalışan görevliler hakkında da uygulanır.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlığının” ibaresi “Bakanlığı veya Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

“İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarının arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanuna 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İcra daireleri başkanlığı:

MADDE 3/a- İş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilir.

Başkanlıkta bir başkan ile yeteri kadar başkan yardımcısı bulunur. Başkan birinci sınıf olmuş, başkan yardımcısı ise birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının arasından muvafakatleri alınarak Bakanlıkça atanır. Ayrıca başkanlıkta, yeteri kadar icra başmüdürü, icra müdürü, icra müdür yardımcısı, icra kâtabi ve memur Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilir.

İcra daireleri başkanı ve başkan yardımcılarının hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda çalışan hâkimlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Başkanlık, icra dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar; mevzuatla verilen görevleri yerine getirir.

Bu madde hükmü iflas daireleri ile iflas dairelerinde çalışan görevliler hakkında da uygulanır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesine “itirazları inceler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “esaslara göre” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığının, bu başkanlığın kurulmadığı yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan” ibaresi “takibin yapıldığı yer icra mahkemesinden” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “verilmeyeceğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “bozma sonrası esasını inceleyecek” ibaresi eklenmiş; altıncı fıkrasının birinci cümlesine “başvurunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “kesin olarak” ibaresi ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ücreti ilgililer tarafından verilirse icra mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.”

“Bölge adliye mahkemesinin başvurunun esastan reddine ilişkin kararına karşı temyiz yolunun açık olması halinde, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar icranın geri bırakılması kararının etkisi devam eder.”

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 87 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 87- Hacı yapan memur, sicile kayıtlı mallar hariç olmak üzere haczediği malın kıymetini takdir eder. İcrasında bilirkişiye müracaat edebilir.

Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması halinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesine “itirazları inceler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “esaslara göre” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığının, bu başkanlığın kurulmadığı yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan” ibaresi “takibin yapıldığı yer icra mahkemesinden” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “verilmeyeceğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “bozma sonrası esasını inceleyecek” ibaresi eklenmiş; altıncı fıkrasının birinci cümlesine “başvurunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “kesin olarak” ibaresi ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ücreti ilgililer tarafından verilirse icra mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar, hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.”

“Bölge adliye mahkemesinin başvurunun esastan reddine ilişkin kararına karşı temyiz yolunun açık olması hâlinde, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar icranın geri bırakılması kararının etkisi devam eder.”

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 87 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 87- Hacı yapan memur, sicile kayıtlı mallar hariç olmak üzere haczediği malın kıymetini takdir eder. İcrasında bilirkişiye müracaat edebilir.

Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması hâlinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslimine hazır hale getirilir, aksi takdirde satış yapılamaz.”

“Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından 106 ncı madde hükmü saklıdır.”

MADDE 8- 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu halde üçüncü şahıs yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Ancak 97 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi halinde mal muhafaza altına alınabilir.”

MADDE 9- 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Talep için müddetler ve giderlerin yatırılması:

MADDE 106- Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı da bu hükme tabidir.

Bir yıllık süre içinde satış istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar.

Satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunludur.

Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur.

Kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamı, satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslimine hazır hâle getirilir, aksi takdirde satış yapılamaz.”

“Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından 106 ncı madde hükmü saklıdır.”

MADDE 8- 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu hâlde üçüncü şahıs yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Ancak 97 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi hâlinde mal muhafaza altına alınabilir.”

MADDE 9- 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Talep için müddetler ve giderlerin yatırılması:

MADDE 106- Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı da bu hükme tabidir.

Bir yıllık süre içinde satış istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar.

Satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunludur.

Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur.

Kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamı, satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürü tarafından satış isteyene onbeş günlük süre verilir ve bu sürede eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Bu maddede belirtilen giderler Adalet Bakanlığınca her yıl yürürlüğe konulan tarifede belirlenir.”

MADDE 10- 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider onbeş gün içinde depo edilmezse veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Borçlunun borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüdü veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce ya da hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt, damga vergisinden istisnadır.”

MADDE 12- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Borçluya satış yetkisi verilmesi:

MADDE 111/a- Borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilir. Kıymet takdiri yapılmadığı durumlarda borçlu da kıymet takdiri yapılmasını isteyebilir. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya onbeş günlük süre verir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından üçüncü fıkra uyarınca verilen icra mahkemesinin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemez.

Rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde seksenine karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyenin alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.

Borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş

Yukarıdaki fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürü tarafından satış isteyene on beş günlük süre verilir ve bu sürede eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Bu maddede belirtilen giderler Adalet Bakanlığınca her yıl yürürlüğe konulan tarifede belirlenir.”

MADDE 10- 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider onbeş gün içinde depo edilmezse veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Borçlunun borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüdü veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce ya da hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt, damga vergisinden istisnadır.”

MADDE 12- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Borçluya satış yetkisi verilmesi:

MADDE 111/a- Borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilir. Kıymet takdiri yapılmadığı durumlarda borçlu da kıymet takdiri yapılmasını isteyebilir. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya on beş günlük süre verir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından üçüncü fıkra uyarınca verilen icra mahkemesinin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemez.

Rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde seksenine karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyenin alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.

Borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde icra müdürü, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra yukarıda belirtilen şartların bulunduğunu tespit ederse satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhal icra mahkemesine gönderir. Mahkeme, en geç on gün içinde yapacağı inceleme sonucunda dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla malın mülkiyeti alıcıya geçer ve tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir. Ret kararı verilmesi halinde yatırdığı bedel alıcıya iade edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

MADDE 13- 2004 sayılı Kanuna eklenen 111/a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış;

MADDE 111/b- Haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılır.

Açık artırmada teklif verme süresi yedi gündür.

Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır. Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez.

Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her halde yüz Türk lirasından az olamaz.

Açık artırmada en yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını alamaz.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi halinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır.

Elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen

günlük süre içinde dosyaya ödemesi hâlinde icra müdürü, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra yukarıda belirtilen şartların bulunduğunu tespit ederse satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhâl icra mahkemesine gönderir. Mahkeme, en geç on gün içinde yapacağı inceleme sonucunda dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla malın mülkiyeti alıcıya geçer ve tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir. Ret kararı verilmesi hâlinde yatırdığı bedel alıcıya iade edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 13- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış;

MADDE 111/b- Haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılır.

Açık artırmada teklif verme süresi yedi gündür.

Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır. Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez.

Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her halde yüz Türk lirasından az olamaz.

Açık artırmada en yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını alamaz.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır.

Elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veya elektronik satış sistemi ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren internet siteleri hakkında, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi hükümleri uygulanır.

Elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, satış portalına girişi Adalet Bakanlığınca üç ay süreyle engellenir. Engelleme işlemi, derhâl uygulanmaya başlanır ve satış portalının ilgili kişilerin görebileceği bir bölümünde duyurulur. Bu işleme karşı, duyuru tarihinden itibaren onbeş gün içinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim, başvuruyu ivedi olarak karara bağlar. Başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engellemez.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkilemez.

Bu maddenin uygulanmasına ve mahcuzların elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 114- Satış açık artırma ile yapılır.

Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, artırmaya başlangıç tarihinden en az onbeş gün önce ilân edilir. Elektronik satış portalında yapılacak ilan, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulur. İkinci artırmanın başlangıç tarihi, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren bir ay geçmeyecek şekilde belirlenir.

İlanın şekli ve gazete ile yapılıp yapılmayacağı icra dairesince alakadarların menfaatlerine en muvafık geleni nazarı dikkate alınarak tayin olunur. İlanın yurt düzeyinde yayımlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilân satış talebi tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır.

veya elektronik satış sistemi ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren internet siteleri hakkında, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi hükümleri uygulanır.

Elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, satış portalına girişi Adalet Bakanlığınca üç ay süreyle engellenir. Engelleme işlemi, derhâl uygulanmaya başlanır ve satış portalının ilgili kişilerin görebileceği bir bölümünde duyurulur. Bu işleme karşı, duyuru tarihinden itibaren on beş gün içinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim, başvuruyu ivedi olarak karara bağlar. Başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engellemez.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkilemez.

Bu maddenin uygulanmasına ve mahcuzların elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 114- Satış açık artırma ile yapılır.

Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, artırmaya başlangıç tarihinden en az on beş gün önce ilan edilir. Elektronik satış portalında yapılacak ilan, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulur. İkinci artırmanın başlangıç tarihi, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren bir ay geçmeyecek şekilde belirlenir.

İlanın şekli ve gazete ile yapılıp yapılmayacağı icra dairesince alakadarların menfaatlerine en muvafık geleni nazarı dikkate alınarak tayin olunur. İlanın yurt düzeyinde yayımlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilan satış talebi tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Gazete ile yapılacak ilanlara satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti ve bulunduğu yer, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalı yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilanlar dışında, taraflar elektronik satış portalında yer alan ilan metnini, masrafi kendilerine ait olmak üzere, diledikleri vasıtalarla ilan edebilir. Ancak hususi mahiyetteki bu ilan resmi muameleye tesir etmez.

İlan edilen metinler arasında farklılık bulunması halinde elektronik satış portalında ilan edilen metin esas alınır. Şu kadar ki, gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilan edilmiştir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Elektronik satış portalında yapılacak ilanda aşağıdaki hususlar yer alır:

1. Satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve varsa görselleri ile artırma şartnamesinde yer alan diğer bilgileri.

2. Artırmaya katılabilmek için mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki teminatın satışı yapan icra dairesinin banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, teminatın nakit olması durumunda en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23:30'a kadar yatırılması gerektiği.

3. Gösterilecek teminatın teminat mektubu olması halinde, artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışa konu mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunu, satışı yapan icra dairesine tevdi etmelerinin zorunlu olduğu.

4. Temsilci vasıtasıyla artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

5. Hisseli satışın mümkün olduğu hallerde açık artırma konusu malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların, en geç artırma süresinin

Gazete ile yapılacak ilanlara satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti ve bulunduğu yer, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalı yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilanlar dışında, taraflar elektronik satış portalında yer alan ilan metnini, masrafi kendilerine ait olmak üzere, diledikleri vasıtalarla ilan edebilir. Ancak hususi mahiyetteki bu ilan resmi muameleye tesir etmez.

İlan edilen metinler arasında farklılık bulunması hâlinde elektronik satış portalında ilan edilen metin esas alınır. Şu kadar ki, gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilan edilmiştir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Elektronik satış portalında yapılacak ilanda aşağıdaki hususlar yer alır:

1. Satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve varsa görselleri ile artırma şartnamesinde yer alan diğer bilgileri.

2. Artırmaya katılabilmek için mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki teminatın satışı yapan icra dairesinin banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, teminatın nakit olması durumunda en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23:30'a kadar yatırılması gerektiği.

3. Gösterilecek teminatın teminat mektubu olması hâlinde, artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışa konu mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunu, satışı yapan icra dairesine tevdi etmelerinin zorunlu olduğu.

4. Temsilci vasıtasıyla artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

5. Hisseli satışın mümkün olduğu hallerde açık artırma konusu malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların, en geç artırma süresinin

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

6. Satış talep eden ve artırmaya katılmak isteyen alacaklı ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinin, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri halinde alacağın veya ortaklık payının teminatı karşılacağı miktar kadar kendilerinden teminat alınmayacağı.

7. Şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklif verene ihale edileceği.

8. Elektronik satış portalında verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerektiği.

9. İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği.

10. Asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılmadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hallerde ikinci artırmanın ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılacağı.

11. İhale alıcısının, satış bedelinin tamamını ihalenin gerçekleştiğine ilişkin tutanağın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde icra dairesi hesabına ödemesi gerektiği.

12. Satışa katılanların bütün ekleriyle birlikte şartnameyi görmüş ve içeriğini kabul etmiş sayılacakları.

13. İhalenin kesinleşmesi üzerine malın tescil ve teslim işlemlerinin yapılacağı.

İhalenin kesinleşmesi üzerine taşımın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısı adına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirilir. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesini düzenlemek zorundadır.”

bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

6. Satış talep eden ve artırmaya katılmak isteyen alacaklı ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinin, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri hâlinde alacağın veya ortaklık payının teminatı karşılacağı miktar kadar kendilerinden teminat alınmayacağı.

7. Şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklif verene ihale edileceği.

8. Elektronik satış portalında verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerektiği.

9. İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği.

10. Asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılmadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hâllerde ikinci artırmanın ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılacağı.

11. İhale alıcısının, satış bedelinin tamamını ihalenin gerçekleştiğine ilişkin tutanağın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde icra dairesi hesabına ödemesi gerektiği.

12. Satışa katılanların bütün ekleriyle birlikte şartnameyi görmüş ve içeriğini kabul etmiş sayılacakları.

13. İhalenin kesinleşmesi üzerine malın tescil ve teslim işlemlerinin yapılacağı.

İhalenin kesinleşmesi üzerine taşımın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısı adına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirilir.”

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 115- Birinci ve ikinci ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılır. Şartların yerine gelmesi halinde mal, en yüksek teklif verene ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alıcısına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşma masraflarını da geçmesi şarttır.

Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması halinde, mal en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer.

İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde alınan teminat iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödenir.

İcra müdürü, elektronik satış portalında artırma bittikten sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanağtaki bilgileri aynı gün satış portalında ilan eder. Tutanakta; ihalenin hangi gün ve saatte tamamlandığı, şartlar yerine gelmişse en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin icra dairesi hesabına yatırılması gerektiği ve şartlar yerine gelmediği takdirde ihalenin hangi gerekçeyle yapılamadığı belirtilir.

Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınmaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi halinde satış durdurulur.

İcra müdürü, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hallerde, ihalenin yapılamadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit eder. Asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hallerde ikinci artırma, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlar.

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 115- Birinci ve ikinci ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılır. Şartların yerine gelmesi hâlinde mal, en yüksek teklif verene ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alıcısına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşma masraflarını da geçmesi şarttır.

Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması hâlinde, mal en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer.

İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde alınan teminat iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödenir.

İcra müdürü, elektronik satış portalında artırma bittikten sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanağtaki bilgileri aynı gün satış portalında ilan eder. Tutanakta; ihalenin hangi gün ve saatte tamamlandığı, şartlar yerine gelmişse en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin icra dairesi hesabına yatırılması gerektiği ve şartlar yerine gelmediği takdirde ihalenin hangi gerekçeyle yapılamadığı belirtilir.

Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınmaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi hâlinde satış durdurulur.

İcra müdürü, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hâllerde, ihalenin yapılamadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit eder. Asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hâllerde ikinci artırma, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlar.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

İcra müdürü, artırma bittikten sonraki ilk iş gününde elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle, artırmanın son on dakikası içinde teklif verilemediğini satış portalı kayıtlarından tespit ederse artırma süresinin bir gün uzatılmasına karar verir; kararda artırmanın başlayacağı ve biteceği tarih ve saatleri gösterir ve tüm bu hususları satış portalında derhâl duyurur. Bu durumda artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına karar verildiği tarihten itibaren üç günü geçemez. Bu süre içinde, daha önce en yüksek teklif veren teklifiyle bağlı olacağı gibi yeni istekliler de teminatı yatırmak suretiyle artırmaya katılabilir.”

MADDE 16- 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi ve malın teslimi:

MADDE 118- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.

Satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz ve resmi sicilde alıcı adına tescil edilmez.”

MADDE 17- 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinin başlığı “1 - Şartname:” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma hazırlık tedbirleri:

MADDE 126- 114 üncü madde hükmü, taşınmazın açık artırma hazırlık tedbirleri hakkında da uygulanır.

Elektronik satış portalında yapılacak satış ilanında; 114 üncü maddede belirtilen hususlarla birlikte varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı

Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

İcra müdürü, artırma bittikten sonraki ilk iş gününde elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle, artırmanın son on dakikası içinde teklif verilemediğini satış portalı kayıtlarından tespit ederse artırma süresinin bir gün uzatılmasına karar verir; kararda artırmanın başlayacağı ve biteceği tarih ve saatleri gösterir ve tüm bu hususları satış portalında derhâl duyurur. Bu durumda artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına karar verildiği tarihten itibaren üç günü geçemez. Bu süre içinde, daha önce en yüksek teklif veren teklifiyle bağlı olacağı gibi yeni istekliler de teminatı yatırmak suretiyle artırmaya katılabilir.”

MADDE 16- 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi ve malın teslimi:

MADDE 118- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.

Satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz ve resmi sicilde alıcı adına tescil edilmez.”

MADDE 17- 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinin başlığı “1 - Şartname:” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma hazırlık tedbirleri:

MADDE 126- 114 üncü madde hükmü, taşınmazın açık artırma hazırlık tedbirleri hakkında da uygulanır.

Elektronik satış portalında yapılacak satış ilanında; 114 üncü maddede belirtilen hususlarla birlikte varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

müşbiterleriyle onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği, aksi halde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve bu hususların irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacağı belirtilir.”

MADDE 19- 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elektronik ortamda” ibaresi “elektronik satış portalında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kararı verir” ibaresi “kararı verir ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen yetkili icra mahkemesine gönderir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 129- 115 inci madde hükmü, taşınmazın ihale edilmesi hakkında da uygulanır.”

MADDE 22- 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi:

MADDE 130- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.”

MADDE 23- 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “ikinci fıkrada” ibaresi “beşinci fıkrada” şeklinde değiştirilmiş, mevcut dördüncü fıkrasına “kararı verir” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderir” ibaresi eklenmiş, mevcut altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ihaleden” ibaresi “ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten” şeklinde değiştirilmiştir.

“İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satış yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise

müşbiterleriyle on beş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği, aksi hâlde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve bu hususların irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacağı belirtilir.”

MADDE 19- 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elektronik ortamda” ibaresi “elektronik satış portalında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kararı verir” ibaresi “kararı verir ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen yetkili icra mahkemesine gönderir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 129- 115 inci madde hükmü, taşınmazın ihale edilmesi hakkında da uygulanır.”

MADDE 22- 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi:

MADDE 130- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.”

MADDE 23- 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “ikinci fıkrada” ibaresi “beşinci fıkrada” şeklinde değiştirilmiş, mevcut dördüncü fıkrasına “kararı verir” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderir” ibaresi eklenmiş, mevcut altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ihaleden” ibaresi “ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten” şeklinde değiştirilmiştir.

“İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satış yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emreder. İlgili, ihtara rağmen kirayı veya belirlenen bedeli icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır. Bu şekilde depo edilen bedel, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödenir.”

“İhalenin feshini, Türk Borçlar Kanununun 281 inci maddesinde yazılı sebepler de dahil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikâyet yolu ile ihale tarihinden itibaren yedi gün içinde isteyebilirler. İlgililerin ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittıla peyda ettiği kabul edilir.”

“Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebi, ihale bedeli üzerinden nispi harca tabidir. Bu harcın yarısı talepte bulunulurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü halinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem halinde iade edilir. Talebin reddi halinde ise alınan bu harç iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilir.

Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, talepte bulunulurken, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminat gösterilmesi şarttır. Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde genel hükümlere göre tazminat davasının açılmaması halinde hükmedilen para cezasının 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemece tahsil dairesine bildirilir. Tahsil dairesi alınan teminattan, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep halinde teminat ilgisine iade edilir.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesi talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma

taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emreder. İlgili, ihtara rağmen kirayı veya belirlenen bedeli icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır. Bu şekilde depo edilen bedel, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödenir.”

“İhalenin feshini, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 281 inci maddesinde yazılı sebepler de dâhil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikâyet yolu ile ihale tarihinden itibaren yedi gün içinde isteyebilirler. İlgililerin ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittıla peyda ettiği kabul edilir.”

“Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebi, ihale bedeli üzerinden nispi harca tabidir. Bu harcın yarısı talepte bulunulurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü hâlinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem hâlinde iade edilir. Talebin reddi hâlinde ise alınan bu harç iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilir.

Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, talepte bulunulurken, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminat gösterilmesi şarttır. Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde genel hükümlere göre tazminat davasının açılmaması hâlinde hükmedilen para cezasının 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemece tahsil dairesine bildirilir. Tahsil dairesi alınan teminattan, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep hâlinde teminat ilgisine iade edilir.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesi talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Ancak ihalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hallerde duruşma yapılmadan da karar verilebilir. İcra mahkemesi;

1. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle,

2. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle,

3. İşin esasına girerek,

talebin reddine karar verirse ihalenin feshini talep edeni feshi istenilen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm eder.”

“İhale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.”

MADDE 24- 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Taşınmazın ihale alıcısı adına tescilinden sonra henüz tahliye yapılmadan taşınmazı ihale alıcısından satın alan da bu fıkra gereğince tahliye isteme hakkına sahiptir.”

MADDE 25- 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet veya itiraz yapılmışsa,” ibaresi “Sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya “bankanın kesin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve süresiz” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 26- 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri 126 nci madde hükmü uyarınca yapılır.”

MADDE 27- 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinin birinci fıkrasına “117” ibaresinden önce gelmek üzere “111/b,” ibaresi eklenmiş ve fıkrada yer alan “133,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Ancak ihalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hâllerde duruşma yapılmadan da karar verilebilir. İcra mahkemesi;

1. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle,

2. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle,

3. İşin esasına girerek,

talebin reddine karar verirse ihalenin feshini talep edeni feshi istenen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm eder.”

“İhale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hâle getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.”

MADDE 24- 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Taşınmazın ihale alıcısı adına tescilinden sonra henüz tahliye yapılmadan taşınmazı ihale alıcısından satın alan da bu fıkra gereğince tahliye isteme hakkına sahiptir.”

MADDE 25- 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet veya itiraz yapılmışsa,” ibaresi “Sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya “bankanın kesin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve süresiz” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 26- 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri 126 nci madde hükmü uyarınca yapılır.”

MADDE 27- 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinin birinci fıkrasına “117” ibaresinden önce gelmek üzere “111/b,” ibaresi eklenmiş ve fıkrada yer alan “133,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a, 25/b, 133 ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 29- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunun haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilir. İşbu hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur. Bu hükümler, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanır. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hallerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunludur. Bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Kanunun 134 üncü maddesinde bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında uygulanmaz. Ancak, ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin hüküm görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanır. Temyiz kanun yolu incelemesi aşamasında bulunan dosyalar bakımından para cezasının oranına ilişkin olarak yapılan değişiklik tek başına bozma nedeni yapılamaz. Yargıtay değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebilir.”

MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 25 inci, 25/a, 25/b, 133 üncü ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 29- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunun haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilir. İşbu hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur. Bu hükümler, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanır. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hâllerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunludur. Bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

134 üncü maddede bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında uygulanmaz. Ancak, ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin hüküm görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanır. Temyiz kanun yolu incelemesi aşamasında bulunan dosyalar bakımından para cezasının oranına ilişkin olarak yapılan değişiklik tek başına bozma nedeni yapılamaz. Yargıtay değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebilir.”

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 30- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin “(A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünün “III- Karar ve ilam harcı” başlıklı fıkrasının “1. Nispi harç” başlıklı bendinin, (f) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“g) İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talep edilmesi halinde ihale bedeli üzerinden Binde 68,31

(Bu harcın yarısı talepte bulunurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü halinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem halinde iade edilir. Talebin reddi halinde ise alınan harç ihalenin feshini isteyene iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyenden tahsil edilir.)”

MADDE 31- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin (II) numaralı “Tazminatlar” kısmının “G) ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI” bölümüne aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) İcra başmüdürlerine ayrıca % 50 sine,”

MADDE 32- 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına, “keşif ve icra işlemi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri” ibaresi ve “yetkili kılınan kişilere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara” ibaresi eklenmiş; fıkrada yer alan “hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 33- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin “(A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünün “III- Karar ve ilam harcı” başlıklı fıkrasının “1. Nispi harç” başlıklı bendinin, (f) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“g) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talep edilmesi hâlinde ihale bedeli üzerinden Binde 68,31

(Bu harcın yarısı talepte bulunurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü hâlinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem hâlinde iade edilir. Talebin reddi hâlinde ise alınan harç ihalenin feshini isteyene iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyenden tahsil edilir.)”

MADDE 31- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin (II) numaralı “Tazminatlar” kısmının “G) ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI” bölümüne aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) İcra başmüdürlerine ayrıca % 50 sine,”

MADDE 32- 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına, “keşif ve icra işlemi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri” ibaresi ve “yetkili kılınan kişilere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara” ibaresi eklenmiş; fıkrada yer alan “hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 33- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.”

MADDE 34- 4721 sayılı Kanununun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.”

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa Üçüncü Kısımdan sonra gelmek üzere “Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması” başlıklı Dördüncü Kısım ile aşağıdaki madde eklenmiş ve mevcut Dördüncü Kısım, Beşinci Kısım olarak teselsül ettirilmiştir.

“Görevli ve yetkili birim

MADDE 41/A- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(4) İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğü yetkilidir.

(5) İlam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) İlam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli, beşinci fıkrada belirtilen uzmanların yer aldığı bir görevli listesi oluşturulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması halinde öğretmenler de listeye dâhil edilir.

“Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.”

MADDE 34- 4721 sayılı Kanununun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.”

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere başlığı ile birlikte aşağıdaki Dördüncü Kısım ve madde eklenmiş, mevcut Dördüncü Kısım, Beşinci Kısım olarak teselsül ettirilmiştir.

“DÖRDÜNCÜ KISIM

Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması
Görevli ve yetkili birim

MADDE 41/A- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, yeteri kadar müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(4) İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğü yetkilidir.

(5) İlam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) İlam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli, beşinci

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.”

MADDE 36- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/B- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer ve müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini derhal bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhal yükümlüye, çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılarak teslim alınacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi halinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

fıkroda belirtilen uzmanların yer aldığı bir görevli listesi oluşturulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması hâlinde öğretmenler de listeye dâhil edilir. Bu listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.”

MADDE 36- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/B- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer ve müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılarak teslim alınacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuk hak sahibine teslim edilir.

(5) Yükümlü, emrin gereğini yerine getirmezse, çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâl yerine getirir.

(6) Çocuk hak sahibine teslim edildikten sonra yükümlü haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk beşinci fıkra uyarınca hak sahibine teslim edilir.

(7) Çocuğun üstün yararının gerektirdiği hâllerde müdürlük, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilir.”

MADDE 37- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/C- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair

e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuk hak sahibine teslim edilir.

(5) Yükümlü, emrin gereğini yerine getirmezse, çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâl yerine getirir.

(6) Çocuk hak sahibine teslim edildikten sonra yükümlü haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk beşinci fıkra uyarınca hak sahibine teslim edilir.

(7) Çocuğun üstün yararının gerektirdiği hâllerde müdürlük, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilir.”

MADDE 37- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/C- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi halinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi halinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

e) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi halinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhal bildirilmesi gerektiği.

f) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu, belirlenen yere getirmek zorunda olduğu, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacağı, hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) Kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

bir teslim emri gönderir. Emir, 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

e) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi hâlinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhâl bildirilmesi gerektiği.

f) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu, belirlenen yere getirmek zorunda olduğu, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacağı, hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) Kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelececeğini bildirdiği hallerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilir. Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) İlam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocuğun yerleşim yerinin değişmesi halinde dosya resen ilgili yer müdürlüğüne gönderilir ve ilgili müdürlük işlemlere kaldığı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri yükümlüye tebliğ eder. Teslim yeri değişikliği hak sahibine her türlü iletişim vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi halinde, teslim işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelececeğini bildirdiği hallerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilir. Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine aykırı ilk hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) İlam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocuğun yerleşim yerinin değişmesi hâlinde dosya resen ilgili yer müdürlüğüne gönderilir ve ilgili müdürlük işlemlere kaldığı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri yükümlüye tebliğ eder. Teslim yeri değişikliği hak sahibine her türlü iletişim vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi hâlinde, teslim işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği halde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse müdürlük tarafından dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

(13) Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.”

MADDE 38- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/C maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teslim mekânları

MADDE 41/D- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânları belirlenir, yoksa oluşturulur; araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.

(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, oluşturulmasında, tefrişinde, bu mekânların güvenliğinin sağlanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.”

MADDE 39- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/D maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Şikâyet ve itiraz

MADDE 41/E- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme

kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği hâlde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse müdürlük tarafından dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

(13) Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.”

MADDE 38- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teslim mekânları

MADDE 41/D- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânları belirlenir, yoksa oluşturulur; araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.

(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, oluşturulmasında, tefrişinde, bu mekânların güvenliğinin sağlanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.”

MADDE 39- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Şikâyet ve itiraz

MADDE 41/E- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabilir.

(2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

(3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir. İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Mercî, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.”

MADDE 40- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/E maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet

MADDE 41/F- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(3) Kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibi, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmezse, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralar kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkeme, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabilir.

(2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

(3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir. İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Mercî, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.”

MADDE 40- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet

MADDE 41/F- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(3) Kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibi, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmezse, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralar kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkeme, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(5) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi gerektiği; duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar olunur. Mahkeme, duruşmaya gelen şikâyet olunanın, 5271 sayılı Kanununun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır; gerekli araştırmayı yapar; dosyadaki delilleri değerlendirir; şikâyet olunanın teslim emrine aykırı hareket ettiğini veya emrin gereğinin yerine getirilmesini engellediğini yahut sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmedeğini tespit ederse disiplin hapsi ile cezalandırılmasına, aksi takdirde şikâyetin reddine karar verir.

(6) Disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararlar, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edilir. Bu kararlar kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(7) Şikâyetten vazgeçilmesi halinde veya birinci ve üçüncü fıkralar bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(8) Yukarıdaki fıkralar uyarınca aile mahkemesince verilen kararlara karşı, 41/E maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca itiraz edilebilir.”

MADDE 41- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/F maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İçeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesi

MADDE 41/G- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer ve müdürlük, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir.”

(5) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi gerektiği; duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar olunur. Mahkeme, duruşmaya gelen şikâyet olunanın, 5271 sayılı Kanununun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır; gerekli araştırmayı yapar; dosyadaki delilleri değerlendirir; şikâyet olunanın teslim emrine aykırı hareket ettiğini veya emrin gereğinin yerine getirilmesini engellediğini yahut sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmedeğini tespit ederse disiplin hapsi ile cezalandırılmasına, aksi takdirde şikâyetin reddine karar verir.

(6) Disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararlar, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edilir. Bu kararlar kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(7) Şikâyetten vazgeçilmesi hâlinde veya birinci ve üçüncü fıkralar bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(8) Yukarıdaki fıkralar uyarınca aile mahkemesince verilen kararlara karşı, 41/E maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca itiraz edilebilir.”

MADDE 41- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İçeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesi

MADDE 41/G- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir.”

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 42- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/G maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Giderlerin karşılanması

MADDE 41/H- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin yapılacak işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Ayrıca bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemleri hafta sonu ve resmi tatil günlerinde yerine getirmek üzere görevlendirilen uzman ve öğretmenlere bu kapsamda fiilen görev yaptıkları her teslim işlemi için, görevlendirilen diğer kişilere ise bu kapsamda görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda uzman ve öğretmenlere bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının, görevlendirilen diğer kişilere ise (5000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın görevlendirilen tüm personel yararlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığına belirlenir.

MADDE 43- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/H maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

MADDE 41/İ- (1) Bu Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 44- 5395 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 2-** (1) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

MADDE 42- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Giderlerin karşılanması

MADDE 41/H- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin yapılacak işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Ayrıca bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemleri hafta sonu ve resmî tatil günlerinde yerine getirmek üzere görevlendirilen uzman ve öğretmenlere bu kapsamda fiilen görev yaptıkları her teslim işlemi için, görevlendirilen diğer kişilere ise bu kapsamda görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda uzman ve öğretmenlere bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının, görevlendirilen diğer kişilere ise (5000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın görevlendirilen tüm personel yararlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığına belirlenir.”

MADDE 43- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

MADDE 41/İ- (1) Bu Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 44- 5395 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 2-** (1) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanır ve birinci fıkraya uyarınca çıkarılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir. Dördüncü Kısım hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur.

(3) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım henüz uygulanmadığı yerlerde, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun, bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan 25, 25/a ve 25/b maddelerinin uygulanmasına devam olunur.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetler, icra mahkemelerince sonuçlandırılır.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra;

a) Üçüncü fıkraya gereğince 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a ve 25/b maddeleri uyarınca icra dairelerinde,

b) Dördüncü Kısım gereğince müdürlüklerce, yürütülen çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sürecindeki emre veya kararın yerine getirilmesine muhalefet eylemleri bakımından 41/F maddesi uygulanır.

(6) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım uygulanmaya başlandığı il ve ilçelerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyaları, icra dairesince resen işlem den kaldırılır. Şu kadar ki, çocuğun, bu tarih itibarıyla kişisel ilişki kurulması kapsamında hak sahibinde bulunduğu haller bakımından dosya, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlem den kaldırılır.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrası için icra daireleri nezdinde yapılacak takip işlemleri, 492 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca belirlenir.

(2) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanır ve birinci fıkraya uyarınca çıkarılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir. Dördüncü Kısım hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur.

(3) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım henüz uygulanmadığı yerlerde, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun, bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan 25, 25/a ve 25/b maddelerinin uygulanmasına devam olunur.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun mülga 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetler, icra mahkemelerince sonuçlandırılır.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra;

a) Üçüncü fıkraya gereğince 2004 sayılı Kanunun mülga 25, 25/a, 25/b maddeleri uyarınca icra dairelerinde,

b) Dördüncü Kısım gereğince müdürlüklerce, yürütülen çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sürecindeki emre veya kararın yerine getirilmesine muhalefet eylemleri bakımından 41/F maddesi uygulanır.

(6) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım uygulanmaya başlandığı il ve ilçelerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyaları, icra dairesince resen işlem den kaldırılır. Şu kadar ki, çocuğun, bu tarih itibarıyla kişisel ilişki kurulması kapsamında hak sahibinde bulunduğu haller bakımından dosya, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlem den kaldırılır.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrası için icra daireleri nezdinde yapılacak takip işlemleri, 492 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca belirlenir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(8) Bu maddede kabul edilen usul ve esaslar, 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun uyarınca yapılacak çocuk teslim işlemleri bakımından da uygulanır.”

MADDE 45- 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilir.”

MADDE 46- 5717 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin başlığı “Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün yetkisi” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47- 5717 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 48- 5717 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 25/b maddesinde öngörülen hükümler uygulanır” ibaresi “5395 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım hükümleri uyarınca psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, bunların yeterli sayıda olmaması halinde ise öğretmen hazır bulundurulur” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 49- 5717 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Teslim işlemlerinin ertelenmesi” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü” ve “icra ertelenir” ibaresi “teslim işlemleri ertelenir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 50- 5717 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 341 inci maddesi hükümleri” ibaresi “5395 sayılı Kanunun 41/F maddesi hükmü” şeklinde değiştirilmiştir.

(8) Bu maddede kabul edilen usul ve esaslar, 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun uyarınca yapılacak çocuk teslim işlemleri bakımından da uygulanır.”

MADDE 45- 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilir.”

MADDE 46- 5717 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin başlığı “Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün yetkisi” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47- 5717 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 48- 5717 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 25/b maddesinde öngörülen hükümler uygulanır” ibaresi “5395 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım hükümleri uyarınca psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, bunların yeterli sayıda olmaması hâlinde ise öğretmen hazır bulundurulur” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 49- 5717 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Teslim işlemlerinin ertelenmesi” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü” ve “icra ertelenir” ibaresi “teslim işlemleri ertelenir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 50- 5717 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 341 inci maddesi hükümleri” ibaresi “5395 sayılı Kanunun 41/F maddesi hükmü” şeklinde değiştirilmiştir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 51- 5717 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 52- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 53- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 54- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 51- 5717 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 52- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 53- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 54- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

